

OCAK 2024 | KIŞ | SAYI 5

ARTVİN R A M

Eğitim, Kültür ve Sanat Dergisi

Oyun Terapisi

Özel Eğitimin Hayatımızdaki Yeri

Eğitime Adanmış Bir Ömür - İslam ÖZKAN

01

ÖNSÖZ

02

ÇOCUK VE OYUN

07

OYUN TERAPİSİ NEDİR?

08

OYUN TERAPİSİNİN TÜRLERİ

İçindekiler

01	ÖNSÖZ
02	ÇOCUK VE OYUN
07	OYUN TERAPİSİ NEDİR?
08	OYUN TERAPİSİNİN TÜRLERİ
11	OYUN TERAPİSİNİN DÜNYADAKİ VE TÜRKİYEDEKİ TARİHSEL GELİŞİMİ

14	HANGİ DURUMLARDA KİMLERE OYUN TERAPİSİ KULLANILIR?
17	OYUN TERAPİSİNİN ÇOCUK İÇİN FAYDALARI
20	ÇOCUĞU ANLAMAK
22	İLKOKULLARDA OYUNLA DANIŞMA PROJESİ
25	ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ

27	ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULLARININ ÖZEL BİREYLERİN SOSYAL BECERİLERİNİN DESTEKLENMESİNDEKİ ROLÜ
31	ÖZEL EĞİTİM UYGULAMA OKULUNDA GÖREV YAPAN EĞİTİMCİ GÜNCESİ
33	ARTVİN'DE ÇOCUK OYUNLARI
40	EĞİTİME ADANMIŞ BİR ÖMÜR - İSLAM ÖZKAN

43	KAYNAKÇA
----	----------

11

OYUN TERAPİSİNİN
DÜNYADAKİ VE
TÜRKİYEDEKİ
TARİHSEL GELİŞİMİ

HANGİ 14
DURUMLARDA
KİMLERE OYUN
TERAPİSİ
KULLANILIR?

17

OYUN TERAPİSİNİN
ÇOCUK İÇİN FAYDALARI

20
ÇOCUĞU ANLAMAK

İçindekiler

01 ÖNSÖZ
02 ÇOCUK VE OYUN
07 OYUN TERAPİSİ NEDİR?
08 OYUN TERAPİSİNİN TÜRLERİ
11 OYUN TERAPİSİNİN DÜNYADAKİ VE
--- TÜRKİYEDEKİ TARİHSEL GELİŞİMİ

14 HANGİ DURUMLARDA KİMLERE
--- OYUN TERAPİSİ KULLANILIR?
17 OYUN TERAPİSİNİN ÇOCUK İÇİN
--- FAYDALARI
20 ÇOCUĞU ANLAMAK
22 İLKOKULLARDA OYUNLA DANIŞMA PROJESİ
25 ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ

27 ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULLARININ ÖZEL
--- BİREYLERİN SOSYAL BECERİLERİNİN
--- DESTEKLENMESİNDEKİ ROLÜ
31 ÖZEL EĞİTİM UYGULAMA OKULUNDA
--- GÖREV YAPAN EĞİTİMCİ GÜNCESİ
33 ARTVİN'DE ÇOCUK OYUNLARI
40 EĞİTİME ADANMIŞ BİR ÖMÜR
--- - İSLAM ÖZKAN

43 KAYNAKÇA

22

İLKOKULLARDA
OYUNLA DANIŞMA
PROJESİ

27

ÖZEL EĞİTİM MESLEK
OKULLARININ ÖZEL
GEREKSİNİMLİ
BİREYLERİN SOSYAL
BECERİLERİNİN
DESTEKLENMESİNDEKİ
ROLÜ

25

ÖZEL ÖĞRENME
GÜÇLÜĞÜ

İçindekiler

- 01 ÖNSÖZ
02 ÇOCUK VE OYUN
07 OYUN TERAPİSİ NEDİR?
08 OYUN TERAPİSİNİN TÜRLERİ
11 OYUN TERAPİSİNİN DÜNYADAKİ VE
--- TÜRKİYEDEKİ TARİHSEL GELİŞİMİ
- 14 HANGİ DURUMLARDA KİMLERE
--- OYUN TERAPİSİ KULLANILIR?
17 OYUN TERAPİSİNİN ÇOCUK İÇİN
--- FAYDALARI
20 ÇOCUĞU ANLAMAK
22 İLKOKULLARDA OYUNLA DANIŞMA PROJESİ
25 ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ
- 27 ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULLARININ ÖZEL
--- BİREYLERİN SOSYAL BECERİLERİNİN
--- DESTEKLENMESİNDEKİ ROLÜ
31 ÖZEL EĞİTİM UYGULAMA OKULUNDA
--- GÖREV YAPAN EĞİTİMCİ GÜNCESİ
33 ARTVİN'DE ÇOCUK OYUNLARI
40 EĞİTİME ADANMIŞ BİR ÖMÜR
--- - İSLAM ÖZKAN
- 43 KAYNAKÇA

31

ÖZEL EĞİTİM
UYGULAMA
OKULUNDA
GÖREV YAPAN
EĞİTİMCİ GÜNCESİ

40

EĞİTİME ADANMIŞ
BİR ÖMÜR

İSLAM ÖZKAN

33

ARTVİN'DE ÇOCUK
OYUNLARI

İçindekiler

- 01 ÖNSÖZ
02 ÇOCUK VE OYUN
07 OYUN TERAPİSİ NEDİR?
08 OYUN TERAPİSİNİN TÜRLERİ
11 OYUN TERAPİSİNİN DÜNYADAKİ VE
--- TÜRKİYEDEKİ TARİHSEL GELİŞİMİ
- 14 HANGİ DURUMLARDA KİMLERE
--- OYUN TERAPİSİ KULLANILIR?
17 OYUN TERAPİSİNİN ÇOCUK İÇİN
--- FAYDALARI
20 ÇOCUĞU ANLAMAK
22 İLKOKULLARDA OYUNLA DANIŞMA PROJESİ
25 ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ
- 27 ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULLARININ ÖZEL
--- BİREYLERİN SOSYAL BECERİLERİNİN
--- DESTEKLENMESİNDEKİ ROLÜ
31 ÖZEL EĞİTİM UYGULAMA OKULUNDA
--- GÖREV YAPAN EĞİTİMCİ GÜNCESİ
33 ARTVİN'DE ÇOCUK OYUNLARI
40 EĞİTİME ADANMIŞ BİR ÖMÜR
--- - İSLAM ÖZKAN
- 43 KAYNAKÇA

Genel Bilgiler ve İletişim

Bu dergi; yılda iki dönem olmak üzere, Kış ve Yaz sayısı şeklinde Artvin Rehberlik ve Araştırma Merkezi tarafından çıkarılmaktadır.

İletişim No: 0466-212-70-85

Mail: artvinram008@gmail.com

Editör: Recep Mesut GENÇ

RAM Müdürü Devrim ÖZBAYRAK

ÖNSÖZ

“Eğitim, birinin aktardığı sözleri dinlemekten ziyade, çocuğun içinde bulunduğu koşulları deneyimlemesiyle ilerleyen, doğal bir süreçtir.”

Maria Montessori

Artvin Rehberlik ve Araştırma Merkezi olarak; 2023 yılı içerisinde sahada eğitim öğretim alanında gerçekleştirdiğimiz deneyimlerin son meyvelerini toplamaktayız. Sizlerle 2024 yılının ilk haftası paylaşmayı planladığımız dergi hazırlıkları takım çalışması ruhu ile tamamlanmıştır.

Büyük bir titizlikle hazırladığımız dergimizin Ocak ayı sayısında birçok eğitimci ve eğitimci adaylarının da emeği bulunmaktadır. Kurum olarak, biliyoruz ki güzel şeyler paylaştıkça çoğalır ve yaygınlaşır. Bu süreçte bizlere her çalışmamıza olduğu gibi dergimizin 2024 Ocak ayı sayısına da destek veren İl Milli Eğitim Müdürümüz **Fahri ACAR'** a, kurumumuzun kurucu müdürü emekli öğretmen **İslam ÖZKAN'** a RAM da bir eğitimci olarak yaşadıkları deneyimleri bizle ile paylaştıkları için teşekkür ediyorum. Oyunun ve oyun terapisinin çocuk üzerindeki etkileri konusunda sahada yaptıkları olumlu çalışmaları dergimizde sizler için paylaşan Psikolojik Danışmanlarımız **Ebru TEMUR, Kevser UZAY, Sena SABANKAYA'** ya teşekkür ediyorum. Ayrıca özel eğitim alanında yıllardır görev yapan El Sanatları Öğretmeni **Hatice ÖZEMRE, Özel Eğitim Öğretmeni Yıldız KÖSE** ve yine Özel Eğitim Öğretmeni **Merve TAŞKIN KUŞÇU'** ya özel öğrenme güçlüğü konusunu, özel eğitimin ve bu alandaki uygulama okullarının önemini, çocukların yıl içerisinde gösterdikleri olumlu gelişimleri, meslek hayatlarındaki önemli deneyimlerini bizlerle paylaştıkları için teşekkür ediyorum. Son olarak “Artvin’ de Çocuk Oyunları” çalışmasından örnek oyunlar paylaşan Gençlik Çalışanı **Nihan ARSLAN ERDEM'** e ve kurumumuzda staj yapan eğitimin genç neferleri AÇÜ PDR 4. Sınıf öğrencileri **Gamze SATILMIŞ, Ahmet Mert KEKLİK, Şennur SEVİNDİK, Ali DÖRTKAŞ, Beyza ÖZKAN, Asude YILMAZ'** a oyun terapisinin önemi ve gelişim süreci ile ilgili dergimiz için hazırladıkları yazılarından dolayı teşekkür ediyorum.

Devrim ÖZBAYRAK

Artvin Rehberlik Ve Araştırma Merkezi Müdürü

ÇOCUK VE OYUN

Geçmişten günümüze kadar oyun ile ilgili birçok tanım yapılmıştır. Bunlardan bazıları şunlardır;

- Freud'a göre oyun, çocuğun farkında olmadığı içgüdü ve duygularını yansıttığı deneyimleridir. Çocuk oyunda arzularını gerçekleştirir. Travmatik yaşantılarını oyuna yansıtır ve her canlandırmada üstesinden gelir.
- Erikson'a göre oyun, bir ego fonksiyonudur. Çocuk psikososyal gelişim evrelerindeki krizleri sağlıklı atlatabilmek için oyun oynar.
- Piaget için oyun gerçeğe uymak için uyum özelliğinin önemsenmediği tüm davranış şekilleridir. Oyun oynayan çocuk sorumluluk almayı öğrenir. Günlük yaşamdaki yetişkin rollerine hazırlanır. Çatışmadan kaçınır.
- Melanie Kleine'e göre oyun sayesinde çocuklar oyuncaklar üzerinde bir kontrol geliştirir. Yetişkinlerdeki serbest çağrışım ne ise çocuklardaki oyun da odur. Minyatür oyuncaklar onun fikridir.
- Vygotsky ise kuramında oyunlarda, sosyalleşmenin, kültürel öğelerin ve öğrenmenin etkisini vurgulamıştır. Çocuk oyun oynarken gizil güçlerin farkına varır ve bunları yetişkinlikte de kullanır.

ÇOCUĞUN SOSYAL GELİŞİMİNE GÖRE OYUNUN SINIFLANDIRILMASI

Kabul gören en yaygın oyun sınıflandırması, Piaget kuramına dayandırılarak geliştirilen Parten ve Smilansky'nin sosyal ve zihinsel oyun sınıflandırmalarıdır.

Parten'e göre;

1) İzole Oyun: Bu dönemin başlangıcında çocuk öncelikle kendi uzuvlarıyla ve birkaç aylık olunca da çevresindeki uyarıcılarla ilgilenmeye başlar. Nesnelere renkleri, sesleri ve hareketleri çocuğun oyunudur. Daha sonra diğer kişilerle sosyal etkileşimi olmadan, oyuncaklarıyla yalnız başına oynar.

Ahmet Mert KEKLİK

2) Paralel Oyun: Bu dönemde, çocuklar aynı ortamda oynarlar, aynı oyuncakları kullanırlar, ama birlikte oynamazlar ve birbirlerinden bağımsız oyunlarını sürdürürler. Biraraya geldiklerinde görülür ki aslında beraber oynamıyorlardır. 15-24 ay yaş aralığında iki çocuk aynı odada oyun oynamaları için biraraya getirildiklerinde birlikte oynamakla fazla ilgilenmemektedirler. Ama onlarla beraber zaman geçirdiğinizde birinin aldığı oyuncak diğerinin uzanarak onun elinden almaya çalışması dikkat çeker. Birinin çıkardığı sesi diğeri hızlıca taklit edebilir.

3) Beraber Oyun: Çocuklar bir arada grup şeklinde ve birbirleriyle etkileşim halindedirler. Birbirlerinin fikirlerinden yararlanabilirler, oyun materyalleri alış verişi yapabilirler. Çocukların her biri kendi oyununa devam eder ama aynı oyunu oynamamaktadırlar.

4) Kooperatif (Grup İçi) Oyun: İşbirliğine dayanan bu oyunda, amaç beraberce belirli bir sonuca ulaşmaktır ve oyun bu amaç göz önünde bulundurularak planlanmıştır. Bu dönemde çocuklar arasında gerçek bir sosyal etkileşim vardır ve çocuklar oyunun amacına ulaşmak üzere örgütlenmişlerdir. Ayrıca, oyun malzemeleri de bu amaca uygun olarak paylaşılır. (İşçi, 2019)

Similansky'e göre;

1) Fonksiyonel Oyun (0-2 Yaş): Çocuk gelişimi uzmanları, fonksiyonel oyunun, küçük çocukların dahil olduğu en basit oyun türü olduğunu düşünmektedir. Uzmanlar genellikle fonksiyonel oyunu "ilk oyun aşaması" olarak adlandırır. Bu aşama, küçük çocukların kendilerini eğlendirmek için oyun oynamaya nasıl başladığını karakterize etmektedir.

2) Sembolik Oyun (2-4 Yaş): Çocuklarda sembolik oyun aynı zamanda "miş gibi oyun" olarak adlandırılabilir. Sembolik oyunda nesnelere, davranışlar ya da düşünceler kendi amaçları dışında başka objelere ya da insanlara yansıtılarak kullanılır. Sembolik oyuna bardaktan su içermiş gibi yapmak, bir tahtayı at gibi kullanmak gibi örnekler verilebilir.

3)Yapı-İnşa Oyun (4-7 Yaş): Yapı-inşa oyunları özellikle küçük çocukların tercih ettiği en yaygın etkinliktir. Nesnelere arasında fiziksel olarak yeni bağlar kurma süreci ve çocukların kendi düşünceleri doğrultusunda oynamaları, çocukların yaratıcılıklarını geliştirmelerine, kendilerini yaratıcı bir biçimde ifade etmelerine olanak tanımaktadır. (Durualp, 2014)

OYUNU ETKİLEYEN FAKTÖRLER

1. **Kültür:** Çocukların oyunlarında içinde yaşanan kültürün etkisi büyüktür. Yapılan araştırmalarda, her çocuğun, oyununa kendi kültürünü yansıttığını ortaya koymuştur. Bu durum bazen bölge bölge bile farklılaşabilmektedir.
2. **İklim:** Çocuğun, oyun türünü, seçimini iklim koşulları etkiler. Çocuklar yazın daha az enerji gerektiren oyun oynarken kışın daha hareketli oyunları tercih edebilirler
3. **Zeka Ve Sosyal Kabul:** Zeki olan çocuklar yaratıcılık gerektiren oyunlara daha fazla ilgi duymaktadır. Sosyal yönden kabul gören çocuklar grup oyunlarını tercih ederken kabul görmeyen çocuklar yalnız oynama eğiliminde bulunabilirler.
4. **Sosyo-Ekonomik Düzey:** Ailelerin sosyo-ekonomik düzeyi çocukların oyununu etkileyen en önemli faktörlerden biridir. Sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan ailelerde materyal çeşitliliği fazla olacağından oyun türünde değişiklikler gözlenebilir.
5. **Gelişim Düzeyi Ve Sağlık:** Gelişim düzeyi normal olan bir çocuk oyunlara daha çok katılır. Kendisinden beklenen performansı sergiler. Sağlığı yerinde olmayan çocuklar oyun oynarken sıkıntı çekebilir.
6. **Cinsiyet:** İlk çocukluk döneminde cinsiyet fark etmeden oyun kuran çocuklar, 4 yaştan itibaren gruplaşmaya başlar ve hemcinslerini tercih ederler. Kızlar daha naif oyunları tercih ederken, erkekler daha hareketli oyunlarda kendini gösterebilir.
7. **Kitle İletişim Araçları:** Çocuklar için kitle iletişim araçları önemli yer tutar. Günümüzde televizyon, telefon, tablet çocukların en iyi oyun arkadaşı olmuştur. Bu araçlarla vakit geçirmek çocuğun oyun sürecini etkiler. Oyunlarını sınırlandırıp, tamamen yerine geçebilir.

Bunlara ek olarak çocuğun genel özellikleri, kişisel tercihleri, materyal seçimi ve oyun ortamı çocuğun oyun tercihini etkileyebilir. Oyun anne karnında başlar. Yaş ilerledikçe oyun ve oyuncak seçimi değişebilir.

OYUNUN TERAPÖTİK GÜCÜ

- Çocuğun ilişki geliştirmesine ve iletişim kurmasına yardımcı olur.
- Çocuğun duygusal düzenlemesini ve ego gelişimini destekler.
- Çocuğu hayata hazırlayarak stres ile başa çıkmasını sağlar.
- Çocuğun ahlaki yargı ve değerlendirme becerisini geliştirir.
- Çocuğun kendini gerçekleştirmesine yardımcı olur.

OYUNLAR VE OYUNCAKLAR YAŞ İLERLEDİKÇE DEĞİŞİKLİK GÖSTERİR Mİ?

0-1 yaş arasında sallanan, ses çıkartan, temas sağlayan, yumuşak oyuncaklar ve dönenceler tercih edilir.

12. ayın sonuna doğru iletişim kurmayı sağlayacak oyuncaklar, desenli kovalar yer alır.

1-2 yaş arası yürümeye başladığından hareket denge oyunları, basit yapboz, su, kum çamur oyunları vardır.

2-3 yaş arası nesne devamlılığının öğrenildiği dönem olduğundan keşif oyunları, -miş gibi yapma oyunları, saklambaç gibi oyunlar görülür. (Bu dönemde hayali arkadaşlar başlayabilir.)

3-6 yaş arası okul öncesi dönem olduğundan kesme, yırtma, yapıştırma, çizme boyama etkinlikleri vardır.

6-12 yaş arası duygu davranış farkındalığının geliştiği dönem olduğundan cinsiyet ayrımı oluşur. Rekabete dayalı, kural içeren grup oyunları göze çarpar.

12 yaş üstü çocuklar, onları dış dünyaya hazırlayan, problem çözmeyi gerektiren oyunları tercih eder. Kutu oyunları, dama, satranç, jenga gibi.

ÇOCUĞUN OYUNDAKİ PSİKOSOSYAL GELİŞİMİ

Çocuğun sosyal temel ihtiyaçlarını karşılama isteği (sevme, sevilme, arkadaşlık kurma, onaylama, gruba dahil olma, paylaşma özelliği vb.) diğer çocuklarla kurduğu beraberlikler sayesinde en iyi şekilde desteklenebilir. Okul öncesi dönem çocuğu için yaşlılarıyla özgürce iletişim kurabileceği ve ihtiyaçlarını doğal koşullarda karşılayabileceği en uygun fırsat ise oyundur. Oyun, çocuğun dış dünyayla ilişkisini başlatan en önemli araçtır. Okul öncesi çocuğu zamanının büyük bir kısmını oyun oynayarak geçirmektedir. Oyun deneyimleri çocuğun dil, zihin, sosyal, duygusal ve motor yeteneklerinin gelişmesine katkıda bulunur. Bu nedenle oyun, çocuk için sadece eğlendirici ve hoşça vakit geçirici bir aktivite olarak düşünülmemelidir. (Dini, 1993)

ENGELLİ ÇOCUK VE OYUN

Engelli çocukların da en az sağlıklı çocuklar kadar hatta onlardan daha fazla oyuna ihtiyaçları vardır. Toplum içinde yaşamakta olan bu kişiler kentsel çevre donatılarının eksikliği ve insanların onlar üzerindeki psikolojik baskısı yüzünden evlerinden dışarı çıkamamaktadır. Yaşadığımız çevrenin kullanımı sağlıklı insanlara ait olduğu kadar onların da en doğal hakkıdır. (Dinç, 1993)

Oyun alanlarında engelli çocuklara da yer verilmesi, onlara göre oyunların geliştirilmesi, elemanlarının tasarlanması için engelin ne olduğunu, neleri içerdiğini, engellilerin açık alandaki ihtiyaçlarının neler olduğunun ve problemlerinin, bilinmesi gerekmektedir. (Dinç, 1993)

Şennur SEVİNDİK

OYUN TERAPİSİ NEDİR?

Oyun terapisi; Çocuklara sağlıklı ilişkiler kurmada, özgüvenlerini geliştirmelerinde ve buna ek olarak davranış değişikliği için yardımcı olmayı amaçlayan bir terapi yöntemidir (Teber, 2015). Aynı zamanda bir süreç olarak tanımlayacak olursak; Terapotik bir ilişki ile ve sistematik olarak ilerlenen, çocuğun oyundaki etkileşimleriyle onların problem çözme becerilerini geliştirmeye dayalı ve aynı zamanda onların psikososyal gelişimlerini desteklemeyi amaç edinen bir süreçtir. Ayrıca şunu da belirtmek gerekir ki oyun terapisi 3-12 yaş arasındaki çocuklar için daha uygundur.

Bir başka ifadeyle de oyun terapisi; Çocuklarla psikolojik danışma yapmanın en iyi yoludur ve kendilerini anlatmakta zorlanan çocukların dili olan oyun ile kendilerini ifade edebilmelerinin doğal bir aracıdır (Kiye ve Yalçın, 2021). Oyun terapisi çocukların oyun ve oyuncaklar aracılığıyla kendilerini ifade edebilmelerine, gelişmelerine ve davranışlarını değiştirmelerine yardımcı olan bir terapi yöntemidir.

Bir başka kaynağa göre süreçten şu şekilde bahsedilir; oyun terapisi için özel bir oda tasarlanmıştır ve odada terapist çocukla beraber çalışmalarını yürütmektedir. Kısaca; terapist önce çocuğun kendisini oyuna davet etmesini bekler, terapist çocuğun oyununa dahil edildikten sonra aralarında terapotik bir bağ kurulacak olup ardından çocuğun kendini yavaş yavaş terapistte açması beklenmektedir (Kurşun, 2022).

Sonuç olarak bir yetişkin için psikoterapi ve danışma ne ifade ediyorsa çocuklar için de oyun terapisi aynı değerdedir. Oyun terapisinde çocuk sembollerle kendini ifade eder ve iç dünyasını anlatır, terapist de bunu anlamaya çalışır. Oyun terapisinde çocuk için kabul edici, anlayışlı ve sıcak ilişkilerin olduğu bir ortam oluşturulur. Bu yaratılan güvenli ortamda, olumlu ve olumsuz yaşantılar çocuk tarafından deneyimlenir. Oyun terapisinde çocuk geçmişte yaşadığı ve kendisini etkileyen duyguları ve olayları süreç sırasında tekrardan yaşayabilmektedir.

 Gamze SATILMIŞ

OYUN TERAPİSİNİN TÜRLERİ

Oyun terapistlerinin çocuğu yargılamadan yalnızca gözlemleyerek oluşturdukları güvenli ortamda çocukların, duygusal dengeye tekrar ulaşabilmeleri, dürtülerini kontrol etmeyi öğrenebilmeleri ve yaşadıkları birçok problemi aşabilmeleri mümkündür (Aygölü ve Özden, 2015). Terapist ile kurulan güvenli bağın devamını çocuğun problemine uygun oyun terapisi türü sürdürmektedir.

Dighton (2001) oyun terapisinde temelde üç yaklaşımdan bahsetmektedir:

1.Yönlendirmeyen Oyun Terapisi: Yapılandırılmamış da diyebileceğimiz bu yöntem terapistin terapi gündemi, terapinin odağı, saati ve kullanımını çocuğa bıraktığı bir yaklaşım tarzıdır. Süreç boyunca terapiyi yöneten çocuktur. Bu yaklaşım çocuk merkezli bakış açısını temelinde barındıran, insancıl psikoloji akımı ve Axline'nın yönlendirici olmayan terapisi ile ortaya çıkmıştır.

Yönlendirici olmayan oyun terapisinde çocukların doğuştan getirdikleri iyileşme, problem çözme, kendi yeterlik ve özgüvenini artırma kapasitesine sahip olduğu inancı hakimdir. Bu nedenle terapist terapinin gündemini ve kullanımını çocuğa bırakır ve yönlendirme yapmaz. Süreç boyunca terapist müdahale etmeden çocuğu destekler. Terapide terapist öncelikle kısa süre içerisinde çocuk ile sıcak ve arkadaşça bir ilişki geliştirir. Bu süreçte terapist çocuğu olduğu gibi kabul eder ve çocuğun duygularını özgürce ifade edebileceği bir ortam sunar. Devam eden süreçte seçimi yapma ve değişimi kabul etme çocuğa aittir. Bunların dışında uyum ile ilgili şartları terapist fark eder. Terapist çocuğun duygularını çocuğun içgörü sağlayabileceği bir şekilde çocuğa geri yansıtır. Terapist terapi süresince çocuğu hızlandırmaya çalışmaz. Terapist, çocuk ile empati kurarak süreci kabul eder. Bu şekilde empatik davranışlarıyla terapist çocuğun terapi ile gerçek dünya arasındaki bağlantıyı kurabilmesi adına gerekli sınırları düzenler ve çocuğun sorumluluklarını fark etmesini sağlar.

2. Yönlendiren Oyun Terapisi: Bu terapi yönteminde lider terapisttir ve süreci terapist yönlendirir. Bütün sorumluluğu alan terapist çocuğun belirlenen ihtiyaçları doğrultusunda terapi sürecini yapılandırır. Terapist süreç boyunca çocuğun oyununa ve konuşmalarına müdahale eder. Çocuğu yönlendirir ve çocuğun ifadelerine yorumlar yapar. Terapist bütün bunları yaparken çocuğu olduğu gibi kabul eder ve çocukla empati kurar. Bu yaklaşım filial terapi, bilişsel davranışçı terapi ve diğer yönlendirici müdahalelerden etkilenecek ortaya çıkmıştır.

3. İşbirlikçi Yaklaşım: Bu yaklaşımda terapist hem yönlendiren yaklaşımı hem de yönlendirmeyen yaklaşımı kullanır. Terapi gündemi, terapi odağı ve zaman kullanımı ile ilgili hem kendisi yönlendirir hem de çocuğun yönlendirmesine izin verir. Daha çok bu yaklaşımın benimsendiği terapiler şöyledir: öyküsel terapi, çözüm odaklı terapi ve aile terapisi.

Oyun terapisinin yönlendirici olup olmaması gerektiğine dair tartışmalar bulunmaktadır. Andrews (2009) oyun terapistlerinin tercihlerini yaparken nasıl bir yol izlediklerini araştırdığı çalışmasında terapistin kişiliğinin, kendisini hangisinde rahat hissediyor olduğunun, eğitiminin ve süpervizyonunun seçimleri etkileyen unsurlar olarak belirlemiştir (Kenney- Noziska, Schaefer ve Homeyer, 2012: 244-252, akt. Öztürk, 2018: 37).

Oyun terapisi terapinin sorumluluğunun çocukta olduğu yönlendirici olmayan bir terapi olduğu gibi terapinin sorumluluğunun terapistte olduğu yönlendirici bir terapide olabilir (Axline, 1989).

Burada günümüzde uygulanan bazı terapilerden bahsetmek mümkündür.

Montessorie Oyun Terapisi

Odaklanmanın çocukların biçim, ses, renk uyumlarını algıları üzerine kurulu olduğu bu terapi günümüzde anaokulları ve rehabilitasyon merkezlerinde kullanılmaktadır.

Beden koordinasyonları, görsel izleme ve el becerilerinin gelişimi için uygun oyuncaklar seçilir. Renkli tahta bloklardaki uygun delikleri kutulara sokma, zıplama, sekerek yürüme ve oyun hamurlarını biçimlendirme gibi oyun yöntemleri kullanılır.

Çocuk Merkezli Oyun Terapisi

Çocuk merkezli oyun terapisinin temelinde terapistin çocuğun içsel motivasyonu, iyileşme sürecindeki gücü ve uyumu ile ilgili inanç geliştirmesi vardır (Kılıç, 2016). Terapist çocuğu değiştirmeye ve kontrol etmeye çalışmaz (Aygölü ve Özden, 2015). Bu süreçte terapist tanı koyan değil çocuğun kendini keşfetme yolculuğunda çocuk için kolaylaştırıcı bir keşif arkadaşıdır. Terapi boyunca çocuk bir problem değil bir birey olarak oradadır ve duygularıyla vardır. Geçmişe değil daha çok şu ana odaklanılır ve çocuğa açıklama yapmak yerine çocuk anlaşılmasına çalışılır. Çocuğu düzeltmeye değil kabul etmeye dayalıdır ve çocuğun bilgisi değerlidir. Terapide çocuğun yaşantısını etkileyebilecek şimdi ve gelecekte yaşayabileceği problemleriyle başa çıkmasını kolaylaştıracak konular üzerine odaklanılmaktadır.

Filial Terapi

Filial Terapi oyun terapisini aile terapisi ile birleştiren özgün bir müdahaledir. Bu terapide terapistler ebeveynlere çocukları ile yönlendirmesiz oyun seansları yürütme konusunda eğitim ve süpervizyon verir. Ebeveynler öğrendikçe, yeterlilik ve güven kazandıkça terapist gözetimi altında bu oyunları evde daha bağımsız uygularlar. Yaklaşımın çocuklar için kalıcı değişimler yaratmada en önemli ilişkileri ebeveynleriyle duygusal güven ve kabul içerisinde yaşıyor olmaları önemlidir. Uzun bir eğitim ve süpervizyon gerektirse de problemlerle başa çıkmada ve ilişkileri güçlendirmede kalıcı değişimler yarattığı için çabaya değer bir yaklaşım olarak görülmektedir.

Bilişsel Davranışçı Oyun Terapisi

Bilişsel davranışçı oyun terapisi çocukların yetişkinler gibi düşünmesini istemekten daha çok çocukların en uygun şekilde davranmalarına yardım etmeye odaklanır. Terapi sürecinde terapist uyum sağlayıcı düşüncelerin yokluğuna ve çocukların bilişsel çarpıtmalarına odaklanır. Kısa ve zaman sınırlı bir terapidir. Terapi çocuğun çocukluk yaşamındaki zorluklarına ve bunları çözmeye odaklanır. Yapılandırılmış bir terapidir. Çocuklarla her terapi seansı için belirli hedefler oluşturulur. Kapsamlı, eğitici rolü de olan bir terapi yöntemidir.

OYUN TERAPİSİNİN DÜNYADAKİ VE TÜRKİYEDEKİ TARİHSEL GELİŞİMİ

A) Dünyadaki gelişimi

Oyun terapisinin çocuklarla yapılan terapilerde yadsınmaz derecede önemli bir yeri vardır. Oyun terapisinin dünyadaki tarihsel gelişimine bakıldığında terapide oyunu ilk olarak 1900'lü yılların başında Freud kullanmıştır. Freud çocuklarda oyunun üç ana işlevi olduğunu bildirmiştir. İlki çocuğun kendini ifade etmesinin arttırılmasıdır. İkincisi arzuların gerçekleştirilmesi, üçüncüsü ise travmatik yaşantıların üstesinden gelmesidir.

Ayrıca Freud küçük Hans'ı tartıştığı yazılarında oyunun önemine vurgu yapmıştır. (Teber, 2015). Oyun terapisiyle ilgili bir başka önemli gelişmeyi ise Freud'un kızı Anna Freud yapmıştır. Anna Freud çocuğa oyunla ilgili olarak teknik geliştirmiştir. Anna Freud'un geliştirdiği teknikte çocuk oyuncak dolabından istediği oyuncakları seçer ve oynar. Terapist uzun süren gözleminden sonra oyunlarda saklı olan temaları bulur sonrasında bu temaları yorumlayarak çocuğun bilincine ve göz önüne getirmeye çalışır. (Teber, 2015).

Oyun terapisinin gerçek anlamıyla kullanımı ise 1921 yılında olmuştur. Hellmuth 1921 yılında altı yaşından büyük çocuklara oyun terapisi uygulamıştır. Hellmuth bu terapileri çocukların kendine ait oyuncaklarını kullanarak çocukların evinde kullanmıştır. (Akay, 2022). Melaine Klein (1932) oyun terapilerinde kullanan bir başka isimdir. Klein, Anna Freud'tan farklı olarak oyunları yorumlamadan önce uzun süre beklemeye gerek olmadığını belirtiyor. Herhangi bir şey sezildiğinde hemen yorumlanması gerektiğine inanmıştır. Ayrıca Klein terapilerinde minyatür oyuncakları da kullanmıştır. (Teber, 2015). 1935 yılında İsviçreli çocuk psikanalisti Hans Zulliger, Psikoterapi Uygulamasında Çocuk Oyununun Yararları isimli bir makale yayınlamış ve makalesinde "salt oyun tedavisi" adı altında yeni bir oyun terapisi yönteminden bahsetmiştir. (Teber, 2015). Zulliger oyun oynayan çocuğu yorumlamak yerine oyunun çocuk üzerindeki iyileştirici yönüne vurgu yapmıştır. 1938 yılına gelindiğinde oyun terapisinde psikanaliz kaynaklı gelişmelerden sonra ikinci ana gelişme Levy'nin ortaya koyduğu "salınım boşaltım" tekniğiyle yaşanmıştır.

Ali DÖRTKAŞ

Bu teknikte çocuk stres yaratan durumları oyuncaklarla tekrardan canlandırır.(Teber, 2015). Oyun terapisiyle ilgili üçüncü önemli akım ilişki merkezli terapilerdir. Jesse Taft ve Frederic Allen bu konudaki ilk çalışmaları yapan kişilerdir. İlişki merkezli oyun terapisindeki ana düşünce çocuk ve terapist ilişkisinin iyileştirici gücünü vurgulamasıdır (Teber, 2015). Oyun terapisindeki dördüncü ana gelişme ise Virginia Axline'nın çalışmasıdır. Axline, Carl Rogers tarafından geliştirilen Danışan Merkezli Terapi'nin esaslarını oyun terapisine uyarlamış ve Yönlendirmesiz Oyun Terapisi adıyla yeni bir oyun terapisi geliştirmiştir. Bu terapide çocuk oyunu istediği gibi kurgulayabilmektedir. Amaç çocuğun kendi oynadığı oyunlarda kendisini fark etmesidir. Bu terapide çocuğa herhangi bir yönlendirme yapılmaz.(Teber, 2015) Axlinegeliştirdiği yönlendirmesiz oyun terapisi tekniği daha sonraları Garry Landreth tarafından iyice kavramsallaştırılmış ve Çocuk Merkezli Oyun Terapisi adı ile anılmaya başlamıştır. (Teber, 2015) .

Oyun terapisiyle ilgili olarak bir başka önemli gelişme Margareth Lowenfeld tarafından ortaya çıkarılan "Dünya Tekniği' dir. Bu teknik için bir kum tepsi, suya ulaşma imkanı ve dünyadaki birçok şeyi temsil eden küçük minyatür oyuncaklar kullanılmaktadır. Kalf, 1954 yılında Zürih'te katıldığı bir kongrede Lowenfeld'in Dünya Tekniği'ni duymuştur. Bunun üzerine Kalf, Lowenfeld ile birlikte bu teknik ile çalışmaya başlamıştır. Ayrıca Kalf Kum Terapsi adını verdiği bir teknik geliştirmiştir.(Teber, 2015) 1971'de Jenberg, Theraplay Enstitüsünü kurmuştur. Günümüzde de çocuklara terapi uygulanırken oyun terapisi sıkça kullanılmaktadır.

B)Oyun Terapisinin Türkiye'deki Gelişimi

Oyun terapisinin Türkiye'deki gelişimi bakımından dünyadaki gelişimine göre geç gerçekleşmiştir. Oyun terapisinin Türkiye'deki tarihsel gelişimine baktığımız zaman oyunu konu alan en eski kaynağın 1913 yılında Sırrı Selim tarafından yazılmış olan Beden Terbiyesi ve Mektep Oyunları adlı eserler olduğunu görmekteyiz.(Akay, 2022) Türkiye'de oyun terapisini ilgilili yazılan ilk çeviri kitap 1974 yılında Hans Zülliger'in Çocukta Oyunla Tedavi adlı kitabıdır. 1987 yılında oyun terapisini ilgilili ilk tez Akman tarafından yazılmıştır. Ülkemizde Oyun Terapisini ilgilili ilk kitabı kaleme alan Berka Özdoğan'dır. Özdoğan, kendi çabası ile bastırıldığı kitaba Çocuk ve Oyun: Çocuğa Oyunla Yardımını vermiştir. İlk baskısını 1988 yılında yapan bu kitap ülkemizde oyun terapisini ilgilili ilk kapsamlı kitaptır.(Teber, 2015). 2000'li yılların başında Berka Özdoğan tarafından doktora öğrencilerine Çocukta Oyunla Yardım adında seçmeli ders açmıştır. 2005 yılında ilk defa oyun terapisini sertifika programı açılmıştır. 2010'lu yıllarda ülkemizde yabancı uzmanların açtığı birçok oyun terapisini eğitim programı düzenlenmiştir.(Teber, 2015). 2012 yılında ise Oyun Terapileri Derneği kurulmuştur. Yine aynı yıl Lenore Steinhardt Kum Terapisini eğitimi için ülkemize gelmiştir.(Teber, 2015).2022 yılına gelindiğinde ise ilk defa hastanelerde oyun terapi odaları açılmıştır. (Akay,2022)

Beyza ÖZKAN

HANGİ DURUMLARDA KİMLERE OYUN TERAPİSİ KULLANILIR?

- Uyku bozuklukları
- Yeme bozuklukları
- Konuşma bozuklukları
- Altını ıslatma
- Korku durumları
- Kardeş kıskançlığı
- Sosyal beceri bozukluğu
- Hiperaktivite ve dikkat eksikliği
- Kaygı
- Sürekli agresif davranışlar
- Cinsel istismar
- Anne babanın ölmesi veya boşanması
- Depresyon

- İçte kapanmış çocuklar
- Sebebi anlaşılamayan bedensel ağrılar
- Travma sonrası stres bozukluğu gibi duygusal ve davranışsal bozukluklar yaşayan çocuklarda oyun terapisi kullanılabilir.

NEDEN ÇOCUKLARDA OYUN TERAPİSİ KULLANILMALIDIR?

Çocuk denilince akla ilk gelen şeylerden biri oyundur. Her çocuğun oyun oynamaya ihtiyacı vardır. Oyunlar çocukların bedensel, ruhsal, bilişsel gelişimine olumlu yönde katkı sağlamaktadır. Aynı zamanda oyunlar, çocukların bir araya gelip birbirleriyle zaman geçirmelerine olanak tanıdığından sosyal ilişkilerine de önemli oranda destek sağlamaktadır. Çocuklar oyun oynayarak eğlenceli vakit geçirip, enerjilerini aktarabilmektedir.

Çocuklar, yetişkinler gibi her duygu ve düşüncesini ifade edemezler. Çoğunlukla duygu ve düşüncelerinin bile farkında değildirler. Duygusal ve davranışsal bozukluk yaşayan çocukların duygu ve düşüncelerini anlayabilmede oyun terapisi bu noktada işlev görmektedir. Özellikle okul öncesi dönem çocuklarının kelime dağarcıklarının yetersiz olmasından kaynaklı, onlarla daha etkili ve kolay iletişim kurmayı sağlar. Yetişkinlerdeki gibi seanslarda konuşmak yerine oyun araç gereçlerine yaşadıkları öfke, korku, kıskançlık gibi duygularını aktararak terapistin gözetiminde canlandırma yaparlar.

Oyun bir danışma, oyuncaklar da çocuğun dili olur. Çocuklar bu oyun terapisi sayesinde oyunlar oynayarak sorulara maruz kalmadan, korkmadan ve hoş vakit geçirerek iç dünyalarını açmış olurlar. Böylece onların durumuna uygun oyunlarla müdahaleler sağlanmış olur (Türe ve Barut, 2020 ; Kiye ve Yalçın, 2021).

DEPRESYON VE OYUN TERAPİSİ

Çocuklar da yetişkinler gibi depresyona girebilmektedirler. Depresyon, çocuğun sürekli olarak üzüntülü olmasına, umutsuz ruh haline, önceden severek yaptığı aktivitelerden bile soğumasına, özgüveninin-öz saygısının düşmesine, fiziksel ağrılara, odaklanma sorununa, sosyal ilişkilerinde sorun yaşamasına veya hiç yaşayamamasına, uyku problemlerine, intihar/kendine zarar verme gibi problemlere neden olan bir bozukluktur. Çocuğun depresyona girmesinde birçok etken rol almaktadır. Bunlar ailesel, genetik, psikososyal, bireysel gibi nedenler olabilir. Özellikle okul öncesi dönemi çocuklar için depresyona yönelik terapilerden en tercih edileni oyun terapisi dir.

Oyun terapileri çocuğun stres durumlarıyla mücadele edebilmesini ve sorunları çözebilme yeteneklerini geliştirmeyi hedefler. Terapi sırasında ilk olarak sağlanması gereken şey çocuğun terapistine güvenmesi ve onun yanında rahat olabilmesidir. Bu şekilde terapi başlamaktadır. Çocuğun duygularını daha iyi anlayabilmesi ve sağlıklı bir şekilde dışa vurabilmesi için depresyon vakalarında genelde 'kara kutu, oyuncak tiyatrosu, siyah ev-beyaz ev, kuklalarla psikodrama' gibi oyunlar oynanır. Çocuğun stres sonucunda karşılaşılabileceği durumlarla baş edebilmesi için gerekli olan psikolojik ve bilişsel olgunluk kazandırılmasının ardından oyun terapisi bitirilir (Genç ve Tolan, 2021).

DAVRANIŞ BOZUKLUKLARI VE OYUN TERAPİSİ

Davranış bozukluğu; çocuğun ailesine, akranlarına, büyüklerine karşı istenmeyen, problemlerle davranışlarda bulunması olarak tanımlanabilir. Çocukluk döneminde en çok karşılaşılanlar arasında; karşı gelme, inatçılık, içe kapanma, okula uyumsuzluk, yalan söyleme, alt ıslatma, öfke yer alır. Eğer tedavi edilmezse ileriki yaşlarda bu problemler artarak devam eder ve farklı ruhsal problemlere neden olabilir. Oyun terapisi problemlerle davranışların tedavisinde de kullanılmaktadır. Oyun terapisinde ilk amaç problemlerle davranış yerine daha kabul edilebilir davranış ve öz farkındalık geliştirmeye çalışmaktır. Aile de bu terapi sürecinin katılımında önemli bir etkidir. Davranış bozuklukları olan çocuklarda yapılan oyun terapilerinde en sık sınır koyma tekniği uygulanır. Karşı gelme, öfke, insanlara ve eşyalara zarar verme, yaralama, kuralları çiğneme gibi davranış problemleri olan çocuklara her zaman istedikleri gibi davranamayacakları düşüncesi sınır koyma tekniğiyle yerleştirilmeye çalışılır. Oyun sürecinde uygunsuz davranış ve düşünceye karşı farkındalık kazanmaya, daha kabul edilebilir davranış sergilemeye başladıktan sonra oyun terapisi sonlandırılır (Genç ve Tolan, 2021).

ANKSİYETE BOZUKLUKLARI VE OYUN TERAPİSİ

Çocukluk dönemi anksiyetesi, çocukluk döneminde en sık karşılaşılan problemlerden biridir. Okula başlama, yeni arkadaş gruplarına katılma, yeni kardeşinin olması, ebeveynlerden ayrılma gibi olaylar çocuğun kaygılanmasına yol açabilmektedir. Tedavi edilmezse ileriki zamanlarda depresyon ve madde kullanımına neden olabilmektedir. Anksiyete bozukluğu için başta Bilişsel Davranışçı Terapi olmak üzere farklı tedaviler uygulanmaktadır. Oyun terapisi de bunlardan birisidir. Anksiyete bozukluğunda uygulanan oyun terapisinde amaç çocuğun psikolojik bütünlüğünü bozan olumsuz duygu durumlarından çocuğu kurtarmaktır. Terapide ilk olarak çocuğun anksiyetesine yol açan nesnelere ve olaylara tespit edilmektedir. Sonra çocuk için kendisini rahat hissedeceği ve özdeşim kurabileceği uygun oyuncaklar seçilmektedir. Kukla ve oyuncak bloklar çocuğun duygularını kolayca dışarı vurmaları açısından uygun oyuncaklardır. Oyuncaklarla ve senaryolarla birlikte çocuğu kaygılandıran olayları, terapistin gözetiminde tekrardan yaşatarak yüzleşme yapılması sağlanır. Çocuğu kaygılandıran duygu durumlarıyla baş edebilmesini, uyum sağlayabilmesini, olumsuz düşüncelerini en aza indirebilmesini sağladıktan sonra oyun terapisi sonlandırılır (Genç ve Tolan, 2021).

Asude YILMAZ

OYUN TERAPİSİNİN ÇOCUK İÇİN FAYDALARI

Oyun terapisi çocukla terapist arasında kurulan aynı zamanda çocuğun oynayarak kendi iç dünyasını keşfettiği, bir ilişki süreci olarak yorumlanabilir. Bu süreç aynı zamanda terapistte çocuğun iç dünyasını, yaşantılarını ve duygularını anlama fırsatı vermektedir.

Yetişkin gözlüğünden oyuna bakıldığında, oyun tekrarlardan ve anlamsız dizilerden oluşuyor gibi gözükebilir ancak çocuklar için oyun; gerçek dünyanın bir yansımasıdır. Doğumundan itibaren gerçek dünyada var olmaya çalışan çocuk, oyun yoluyla yarattığı dünyada, problem çözme, duyguları düzenleme, sıra bekleme gibi pek çok sosyal, duygusal ve bilişsel beceriyi pratik eder. Bir bilim insanı gibi, deneme - yanılma yoluyla gerçek dünyadaki deneyimlerini "oyun içinde" tekrar ederek anlamlandırmaya çalışır. Bu sebeple oyun, gelişimsel anlamda öğretici ve pekiştiricidir. Oyun terapisinde ise amaç oyunun tüm bu gücünden yararlanarak çocuğa iç ve dış dünyasını yansıtabileceği güvenli bir alan yaratmaktır. Normal bir oyun zamanı gibi görünebilir ancak oyun terapisi bundan daha fazlası olabilir.

Eğitilmiş bir terapist oyun zamanını çocuğun problemlerini gözlemlemek ve bir fikir edinmek için kullanabilir. Terapist daha sonra çocuğun duygularını keşfetmesine ve çözümlenmemiş travmalarla başa çıkmasına yardımcı olabilir. Oyun sayesinde çocuk yeni başa çıkma mekanizmalarını ve uygunsuz davranışları yeniden yönlendirmenin yollarını öğrenebilir.

OYUN TERAPİSİ ÇOCUĞA NE KAZANDIRIR?

Oyun terapisi, çocukların sosyal çevreleri ile olan ilişkilerinin gelişmesini ve kendi sorunları ile başa çıkabilme becerilerini geliştirmeyi kazandırır. Duygu ve düşüncelerini daha rahat ifade edebilmeleri için oyun yolu ile özgüven ve benliklerini kazanmalarını sağlar.

- Güven duygusunu anlama ve hissetme
- Kabul edilebilir bir birey olduğunu düşünme
- Olumlu ve pozitif benlik duygusu
- Duygu ve davranışlarını rahatça ifade edebilme
- Yaratıcı düşünme gelişimi
- İletişim becerileri gelişimi
- Sorumluluk bilinci
- Karar verebilme yeteneği
- Motor becerileri gelişimi
- Özgüven kazanımı
- Oto kontrol gelişimi
- Etkili sorun çözme becerisi
- Davranışlarının sonucunu görme ve öğrenme

OYUN TERAPİSİ HANGİ DURUMLARDA HANGİ ÇOCUKLARDA İYİLEŞTİRİCİDİR?

Oyun terapisinin çocukların gelişimsel süreçlerinde olumlu ve pozitif etkileri olduğundan bahsettik. Çocuklarda başarısızlık, duygularını ifade edememe, dilsel ve davranışsal anlamda eksikler hissedilebilir. Bu durumların birçoğunun altında yatan psikolojik travmalar, aile sorunları ya da etkilendikleri önemli durumlar olabilir. Bu gibi durumlarda oyun terapisinin iyileştirici gücünden faydalanabilirsiniz. Bunun için bir uzmana danışmanızda fayda var. Peki nedir çocuklarda oyun terapisinin iyi gelebileceği durumlar:

- Sosyal ilişkileri iyi olmayan ve iletişim problemi yaşayan çocuklar
- Cinsel istismara maruz kalmış çocuklarda
- Aile içi sorunlarda
- Uyku düzensizliği ve yeme problemi yaşayan çocuklarda
- Tuvalet sorunu yaşayan çocuklarda
- Anne-baba boşanmaları yaşayan çocuklarda
- Öfke ve saldırganlık duygularına hakim olamayan çocuklarda
- Kayıpları olan ve yas duyguları yaşayan çocuklarda
- Okulda arkadaşlık ilişkileri kuramayan çocuklarda
- Doğal afet geçirmiş ve korku duyan çocuklarda
- Yeni kardeşi kabul edemeyen çocuklarda
- Şiddete maruz kalmış ve atlatamayan çocuklarda

OYUN TERAPİSİ ÇOCUKTA NASIL BİR DEĞİŞİM HEDEFLER

Oyun terapisi;

- Olumlu bir benlik algısı yaratmayı,
- Çocuğun sorumluluk alabilme becerisini geliştirmeyi,
- Çocuğun daha fazla kendine yönelmesini,
- Kendini kabul etmesini,
- Çocuğun daha özerk davranmasını,
- Bağımsız kararlar alabilme kapasitesini geliştirmeyi,
- Kontrol edebildiğini deneyimleyerek öğrenmesini,
- Karşılaştığı sorunlarla başa çıkma becerisini geliştirmeyi,
- İçsel bir değerlendirme mekanizmasının gelişmesini,
- Kendine daha çok güvenmesini

hedefler.

OYUN TERAPİSİNİN ÇOCUK ÜZERİNDEKİ OLUMLU ETKİLERİ

Her şeyden önce oyun çocuklar için bir haktır. Aynı zamanda eğlenceli doğası itibarıyla çocukların dikkatlerini korumalarını kolaylaştırır. Bu sayede çocukların birçok kazanım elde etmeleri sağlanır.

Oyun terapisinde elde edilen kazanımların çeşitliliği ve kapsamı, çocukların yaşlarına, yaşadıkları sorunlara ve terapistlerin uyguladıkları yöntemlere göre değişebilir. Çünkü her çocuğun kendine özgü ihtiyaçları, duyguları ve baş etme stratejileri vardır.

Günlük aktivitelerinde, aile ve arkadaş ortamında karşılaştığı durumlara karşı bakış açısı kazanır. Üstelik bunu oldukça erken yaşlarda gerçekleştirmeye başlar. Yapılan araştırmalar, bebeklerde kişilik özelliklerinin yetişkinlik dönemine kadar taşındığını ortaya koyar. Dolayısıyla çocuklar için oyun terapisinin en değerlinin hem bugününü hem de geleceğini şekillendirdiği söylenebilir. Oyun terapisi sonrası çocuklar, çözüm üretme konusunda da daha başarılı olurlar. Bu sayede şimdiye kadar olan ve gelecekte olacak sorunlarla kolayca başa çıkabilirler.

Ebru TEMUR

ÇOCUĞU ANLAMAK

Çocuğu anlamanın en kolay ama belki de en önemli yolu çocukların oynadığı oyunlara bakmak, oynadığı oyunları görmek ve fark etmektir. Oyun, çocukların dünyayı anlamlandırma, anlama, kendilerini ifade etme yoluyla aynı zamanda stresle baş etme, travmalara karşı kendilerini güçlü kılma aracıdır. Oyun yoluyla çocukların yaşamları, duyuşsal ve bilişsel düzeyleri ile ilgili fikir sahibi olurken oyunun çocukların dili olduğunu düşündüğümüzde psikolojik danışma sürecinde oyuna yer vermek direnç gösteren çocuklara da ulaşabilmeyi kolaylaştırmaktadır.

Psikolojik danışma sürecinin etkililiğini artırmada, danışan-danışman uyumunu yakalamada, yetişkin ve ergen psikolojik danışması ile çocuk psikolojik danışması arasında farklılıklar vardır. Terapötik iletişim tekniklerini çocukla yapılan bireysel psikolojik danışmalarda onun seviyesine uygun şekilde kullanarak psikolojik danışma sürecinin etkililiğini artırmak ve gerektiğinde oyunlardan faydalanmak da bu farklardandır.

Çocuk danışanın yer aldığı psikolojik danışma sürecindeki farklılıklar ve oyun anında çocuğun kendini daha rahat ifade edebilmesi noktalarından yola çıkarak "İlkokullarda Oyunla Danışma Projesi" oluşturulmuş, planlama ve hazırlık süreci Arhavi İlçesinde bulunan ilkokullarda görev yapan psikolojik danışman/rehber öğretmenler tarafından gerçekleştirilmiştir. Arhavi İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne sunulan ve uygulama konusunda Artvin İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün onayı alınan projede, çocuklarla gerçekleştirilen psikolojik danışma sürecinin etkililiğini, rehberlik ve psikolojik danışma servisinin niteliğini artırmak düşüncesi ile ilkokulda görev yapan bir psikolojik danışman olarak projede yer aldığımda öncelikle ilkokulda psikolojik danışmaya katılmakta zorlanan, psikolojik danışmada direnç gösteren öğrencilerimizle sürece dahil oldum.

Psikolojik Danışma öncesinde veli ve öğretmenlerimiz ile görüşme yapılarak "Bilgilendirici Onam Formu" , "Öğretmen Ön Test" ve "Veli Ön Test" çalışmaları tamamlanmıştır. Oyunun çocukların kendilerini ifade etmede ne kadar önemli olduğu farkındalığı ile başlayan sürece ara ara aile görüşmeleri ve öğretmen görüşmeleri de eklenmiş, öğrenci gelişimi bu görüşmelerle takip edilmiştir.

Öğrencilerimizle yapılan ilk görüşme terapötik açıdan uygun olarak seçilmiş oyun materyallerinin yer aldığı oyun odası ile tanışma ve alışma evresini kapsamış, danışmanın ilk dakikaları sessizlik ve odayı inceleme şeklinde geçmiştir. Karşılıklı güven ilişkisi kuruldukça ve danışanın direnci kırıldıkça psikolojik danışma süreci daha rahat şekilde ilerlemiştir.

Oyuncakların yoğun olarak kullanıldığı oturumlar olduğu gibi sadece kitap okuma şeklinde ilerleyen oturumlar ve bu oturumlar sonunda kitaplarla ilgili yapılan danışan- danışman dönütleri öğrencilerimizin projeye konu olan sorun alanlarını azaltmada faydalı olmuştur.

Rol-Model oyunlarında olmak istedikleri, görmek istedikleri ya da istemedikleri modelleri canlandıran öğrencilerimizle psikolojik danışma süreci istenilen şekilde ilerlemiş, oyunların somutlaştırıcı etkisi soyut kavramları anlamalarına ve farkındalık düzeylerini artırmalarına yardımcı olmuştur.

Resim yaparken neyi neden çizdiğini ve ne anlama geldiğini ifade edebilen ve bunu psikolojik danışma sürecine taşıyabilen öğrencimizle yapılan danışmalar sonunda öğrencimiz mutsuz olduğu durumları fark edip bu durumu düzeltmek adına somut adımlar atmıştır.

Yukarıda kısaca açıkladığım aslında 10-12 hafta gibi uzun ve verimli bir sürecin özeti olarak sunmuş olduğum psikolojik danışma oturumlarının sonunda hem öğretmen hem de velilerimize "Son Test" uygulanmış projeye dahil olan öğrencilerimizin gelişimleri "Ön Test" sonuçlarıyla karşılaştırılmıştır.

Çocuklarla çalışmada oyunun önemi ve ilerlemeye katkısının somutlaştırıldığı Son test sonuçları, öğrenci velisi ve öğretmen görüşmeleri ile rehberlik ve psikolojik danışma servisinin gözlemlerine göre oyunla psikolojik danışma süreci sonunda projeye dahil edilen öğrencilerimizin kaygı ve korku düzeyinde düşme görülmüş, bu öğrencilerimizin hem sosyal hem de akademik gelişimleri olumlu yönde ilerleme göstermiş, kendilerini daha rahat ifade edebildikleri, travmatik olayların etkilerinin azaldığı, uyum becerilerinin arttığı fark edilmiştir. Unutmayalım ki;

Psikolog Lawrence Cohen'in söylediği gibi : Çocuklar size "Kötü bir gün geçirdim, konuşalım mı?" demezler, "Oynayalım mı?" derler.

İLKOKULLARDA OYUNLA DANIŞMA PROJESİ

Projenin Çıkış Noktası

Arhavi ilçesinde bulunan ilkokullarda görev yapan psikolojik danışman/rehber öğretmenler olarak öğrencilerimizin kendilerini anlatmakta zorlandıkları noktalarda oyun terapisi yoluyla onların dilini anlamak ve öğrencilerimize psikolojik danışma hizmeti vermek bu projenin çıkış noktası oldu. Proje ile birlikte okul psikolojik danışma ve rehberlik servislerinin niteliğini arttırmak amaçlandı.

Projenin İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri ile Paylaşılması

İlçedeki ilkokullarda görev yapan psikolojik danışman/rehber öğretmenler; Hanife ÖZBOYACI, Kevser UZAY, Sena SABANKAYA ve Zeynep ÖZFİDAN tarafından bu fikir projelendirilerek Arhavi İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne sunuldu. Faydalı olacağı düşünülen proje, Artvin İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne sunularak uygulanması noktasında onay alındı.

Projenin Hazırlık Aşaması

Projeyi yürütecek olan psikolojik danışman/rehber öğretmenler oyun terapisi uygulayıcı eğitimlerini tamamladı. Projenin uygulanacağı okul müdürlükleri tarafından oyunla danışma odaları belirlendi ve gerekli fiziksel iyileştirmeler yapıldı. Projenin uygulanabilmesi için gerekli olan mobilya, oyuncak ve materyaller belirlendi. Mobilyalar ve oyun materyalleri Arhavi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Mobilya ve İç Mekan Tasarımı Alanı öğretmen ve öğrencileri tarafından yapıldı. Terapötik oyuncak ve malzemeler il ve ilçe milli eğitim müdürlüklerince temin edildi. Böylelikle oyunla danışma odaları projeye hazır hale getirildi.

Projenin Uygulanma Süreci

Proje Mehmet Nazif Günal İlkokulu'nda Ebru TEMUR, Fatih Sultan Mehmet İlkokulu'nda Kevser UZAY, Cumhuriyet İlkokulu'nda Sena SABANKAYA ve Hacılar İlkokulu'nda Zeynep ÖZFİDAN tarafından uygulandı.

☰ Sena SABANKAYA

☰ Kevser UZAY

Oyunla danışma sürecinin başlangıcında aile görüşmesi yapılarak "Bilgilendirici Onam Formu" aracılığıyla ebeveynin izni, "Anamnez Formu" aracılığıyla öğrencinin detaylı öyküsü alındı. Her 4 seansın ardından ebeveyn ile görüşülüp danışma sürecine veli desteği sağlandı. Projenin uygulandığı okulların bünyesinde öğrenim gören 19 öğrenciye 8-12 seans oyun yoluyla psikolojik danışma hizmeti sunuldu. Yönlendirmeyen Oyun Terapisi yöntemlerinden Çocuk Merkezli Oyun Terapisi ekolü benimsendi. "Oyunla Danışma Değerlendirme Formu" ebeveyn ve sınıf öğretmenlerine Ön Test-Son Test uygulanarak projenin etkinliğini değerlendirmek amaçlandı.

Projenin Değerlendirilmesi

Yürütülen oyunla danışma süreci sonunda; uygulanan testler ile öğrencilerde aile ve arkadaşlık ilişkileri, derlere ilgi, içedönüklük-dışadönüklük, öfke, kaygı, mutluluk gibi duygudurumlar değerlendirildi ve olumlu anlamda değişimler olduğu sonucuna varıldı. İlkokullarda Oyunla Danışma Projesi ile okul psikolojik danışma ve rehberlik servislerinin niteliğinin arttığı görüldü.

Okulların fiziksel şartlarından kaynaklı, oyunla danışma odası ile psikolojik danışma ve rehberlik servisinin ortak kullanımı projenin sınırlılığıydı. Oyunla danışma dışında yapılan öğrenci görüşmelerinde, odada var olan oyuncak ve materyallerden dolayı öğrencilerin dikkatlerinin dağıldığı, oyun oynama isteği ile yoğun bir şekilde gelen öğrencilerin psikolojik danışma ve rehberlik servislerinin işleyişinde aksamalara neden olduğu görüldü. Bu sınırlılığa okullarda psikolojik danışma ve rehberlik servislerinden bağımsız oyunla danışma odaları oluşturularak çözüm getirileceğini öngörmekteyiz.

Öneriler

Artvin İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından Oyun Terapisi alanında deneyimli ve uzman kişilere ulaşılarak psikolojik danışman/rehber öğretmenlere eğitimler düzenlenmesi ve sonrasında projenin Artvin ili genelinde yaygınlaştırılarak kapsamının genişletilmesini arzu ediyoruz.

Teşekkür

Projenin faydalı olacağı öngörüsüyle bizlere inanan ve desteklerini esirgemeyen Artvin İl Milli Eğitim Müdürü **Fahri ACAR**'a, Arhavi İlçe Milli Eğitim Müdürü **Aytaç AKGÜMÜŞ**'e, Arhavi İlçe Milli Eğitim Şube Müdürleri **Süleyman Hilmi GÜNEY** ve **Melih TÜREDİ**'ye, oyunla danışma odalarının oluşturulmasında gerekli mekan ve koşulları sağlayan okul idarecilerimiz; Fatih Sultan Mehmet İlkokulu Müdürü **Yavuz ÖZDEMİR**, Mehmet Nazif Günal İlkokulu Müdürü **Cavit KERESTECİ**, Hacılar İlkokulu Müdürü **Hasan GÖLCÜKÇÜ** ve Cumhuriyet İlkokulu Müdürü **Mesut TEMİZ**'e, oyunla danışma odalarının mobilya ve oyun materyallerini en güzel şekilde hazırlayarak bizlere destek olan Arhavi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürü **Hakan SOYDAN**'a, Mobilya ve İç Mekan Tasarımı Alanı öğretmenleri **Yusuf DOĞANER**'e, **Burcu ŞAHİN ÜŞÜMÜŞ**'e ve öğrencilerine teşekkürlerimizi sunuyoruz.

 Merve TAŞKIN KUŞÇU

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ

Her Güçlük Kendini Keşfetmek İçin Yeni Bir Fırsat

Günümüz eğitim sistemi, bireysel farklılıkları göz önünde bulundurmaya amaçlayarak evrilmektedir. Her bireyin aynı hızla ve aynı yöntemlerle öğrenemeyeceği gerçeği, öğrenme süreçlerinde çeşitlilik ve farklılıkların kaçınılmaz bir ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır. Bu farklılıkların içerisinde, özel öğrenme güçlüğü adı verilen ve temel becerileri içeren akademik alanlarda güçlük yaşanmasına neden olan önemli bir olgu mevcuttur .

Özel öğrenme güçlüğü, bireylerin zekâ seviyeleri normal veya üzerinde olmasına rağmen okuma, yazma ve matematik gibi temel öğrenme becerilerinde güçlük yaşadıkları bir durumdur . Bu durum, bireyin var olan bilişsel yeteneklerine rağmen kendisinden beklenen seviyenin altında akademik performans sergilemesiyle ortaya çıkmaktadır . Fark edilmesi bireyden bireye farklılık göstermektedir. Ancak genel olarak ilkökul döneminin başlarında belirtiler kendini göstermektedir. Bu belirtilerin bir kısmı; kelime tanıma ve anlamada güçlük çekme, harfleri karıştırma, ters okuma veya gözden kaçırma, okuma hızının düşük olması, yazı yazarken harflerin düzgün olmaması, ters ya da yerine göre yazılmaması, konuşma bozuklukları veya gecikmeler, temel matematik becerilerini kazanmada zorluklar, dikkatin çabuk dağılması ve odaklanma güçlüğüdür .

Her bireyin öğrenme hızı ve öğrenme şekli farklıdır fakat özel öğrenme güçlüğü yaşayanlar için bu durum daha belirgindir. Örneğin; disleksi, disgrafi ve diskalkuli gibi farklı türlerde özel öğrenme güçlükleri bulunmaktadır. Bu güçlükler; okuma güçlüğü, yazma güçlüğü ve matematik güçlüğü olarak da bilinmektedir. Bu güçlüklerle dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu (DEHB) gibi farklı durumlar da eşlik edebilmektedir. Tüm bunlar bireylerin öğrenme süreçlerinde akranlarını yakalayabilmeleri için farklı stratejiler geliştirmelerini gerektirmektedir . Bu süreçte özel öğrenme güçlüğü olan bireyleri desteklemek için eğitim sisteminde yapılan değişiklikler daha destekleyici bir ortam oluşturabilmektedir. Eğitimciler tarafından özel öğrenme güçlüğü olan bireylerin erken fark edilmesi, öğrenme ortamlarının onlar için elverişli hale getirilmesi ve uygun eğitim stratejilerinin kullanılması bu güçlüğü yaşayan bireylerin akademik ve sosyal gelişimine önemli anlamda destek sağlamaktadır .

Öğretim uyarlamaları için özel öğrenme güçlüğü olan bireylerin eğitiminde; birden fazla duyu organına hitap eden öğretim yöntem ve materyallerinin kullanılması, görsel-işitsel veya kinestetik öğrenmeyi destekleyen materyal ve etkinliklerin tercih edilmesi, teknolojik araçlardan ve interaktif öğrenme uygulamalarından yararlanılması bireylere öğrenme sürecinde oldukça yardımcı olmaktadır .

Bu süreçte öğretmen, öğrenci ve ebeveynler bir bütünün ayrılmaz parçalarıdır. Ebeveynlerin ve süreci yöneten öğretmenlerin sürekli iletişim ve iş birliği halinde olması, öğrencinin bireysel ihtiyaçlarının belirlenmesi ve onlar için en uygun destek ortamlarının sağlanması açısından önemlidir. Unutulmaması gereken bir başka nokta ise özel öğrenme güçlüğü olan bireylerin başarıları, sadece akademik alanda değil farklı alanlardaki benzersiz yetenekleriyle de ölçülebilir. Bu duruma bireylerin zayıf olduğu alanlara odaklanmaktan ziyade güçlü oldukları alanlara yönelmeleri için bir fırsat olarak bakabiliriz. Özel öğrenme güçlüğüne sahip bireyler kendi özel yeteneklerini keşfederek topluma katkı sağlamakta özgün yollar keşfedebilir. Bu güçlüğe, her birimizi farklılıkları ile kabul etmemiz ve bu farklılıkları bir zenginlik olarak görmemiz gerektiğini hatırlatan bir durum olarak bakabiliriz. Her güçlük aslında bireyin kendini keşfetmesi için yeni bir fırsat olabilir. Bu fırsatları kaçırmayalım.

Özel Eğitim Meslek Okullarının Özel Gereksinimli Bireylerin Sosyal Becerilerinin Desteklenmesindeki Rolü

İŞTE O AN;

Hayatınızda unutmadığınız "işte o an" dediğiniz fotoğraf karelerini yaşarsınız bazen. Ben de özel eğitim alanına adım atarak "işte o an" dediğim, özel mi özel, o çok anlamlı fotoğraf karelerimin sayısının bir hayli artmasına katkıda buldum. Evet, hepimizin hayatında bazen "işte o an" dediğimiz, unutmadığımız, bizi çok etkileyen, o fotoğraf kareleri bir an aklımıza geldiğinde; yüzümüzde tatlı bir tebessüm oluşturan, belki de derin bir üzüntü, coşkulu bir sevinç, heyecan, ya da bu bir mucize dediğimiz o anlar...

Özel çocuklarımızla "işte o an" dediğimiz sahnelere de zaman zaman çok şahit oluyoruz. O heyecanlarına, mutluluklarına, kaygılarına ortak oluyoruz. Özel çocuklarımızla her anımız özel, her zamanımız başka bir kıymetli oluyor. Hepsi hayat dolu, size boşuna hayıflanmalarınızı unutturan, hepsinin ayrı bir hikâyesi var. Sevgili öğrencim Yunus' da onlardan birisi. Yunus'la iki senedir birlikte olabildik. Her çocuk gibi onunda hayat dolu bambaşka bir dünyası, bir hikâyesi var. Yunus'un en öncelikli gereksinimi Türkçe dersinde okuma -yazmaydı. Okuma - yazmada güçlük çeken bir öğrenci. Harfleri tanımadığı, okuma ve yazmada güçlük çekiyordu. İlk olarak; önceki sınıf öğretmeniyle harfleri belli bir yere kadar öğrendi. Daha sonra geri kalan harfleri de adım adım ilerleyerek birlikte tamamladık. Belki merdivenin basamaklarını çıkarken güçlük çektik; ama öğrenmenin vermiş olduğu hazla harfleri öğrenmeye devam ederek; büyük bir inançla ilerlemeye devam ettik. Artık okuyup yazabiliyoruz. Yunus' un hayatında okuma yazmayı öğrendiği o gün, kendisine " işte o an "dedirtecek anlardan birisi olarak kalacak. Zorlandığımız zamanlar da oldu ,bundan sonraki hayatında da olmaya da devam edecek ;ama sabırla ,azimle, inançla her şeyin üstesinden gelerek istediğimiz hedeflere adım adım ulaştık.

"İşte o an" dedirten karelerden birisi de; Artvin Valiliğimizin katkılarıyla ve Artvin Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından Okuyucu-Yazar Buluşmaları, Yazarlık Atölyesi kapsamında düzenlenmiş olan Sinan Yağmur'la Söyleşi ve engelli dostu genç kalemlerin oluşturmuş olduğu, birbirinden değerli öykülerin yer aldığı "Engelli Dostu Öyküler " adlı eserin imza gününde başladı.

Yıldız KÖSE

Bu eserde, öğrencimizin yazmış olduğu "Yunus'un Hayalleri" adlı öyküsü de yer alıyor. Evet, bu bizim ilk yarışmamız. İlk öykümüz, ilk heyecanlarımız, hayallerimiz, umutlarımız. Evet, yazarken uzun bir sürede yazdık. Kısa sürede yazmakta güçlük çektik. Düşüncelerimizi kâğıda aktarmakta zorlandık. Bazen harfleri yuttuk; bazen de yazmak istediğimiz düşüncelerimizi unuttuk. Sonuç olarak hedefimize ulaştık ve öykümüzü bitirdik.

Kitapları imzalarken; Yunus'un o an ki heyecanını görmemek, onun o heyecanına şahit olmamak elde değil. İmzalarını, başarmış olmanın vermiş olduğu bir hazla ve gururla atıyordu adeta. Öyküsünde yazdığı gibi "Okumak, yazmak çok duygulu ve eğlenceli bir şey". Geri dönüş diye bir şey olsaydı; bir daha okumak ve yazmak isterdim. Bir gün, babam beni gazete okurken gördü. Merak ettiğim her şeyi okuyup yazabiliyorum. Babam, okuma yazma öğrendiğimi fark edince çok mutlu oldu. Ben okumayı öğrendiğim için her şeyi halledebiliyorum, başkalarından yardım istemiyorum." diye düşüncelerini yazan kocaman yürekli özel çocuk, "işte o anlar "sende ve öğretmenlerinde mutlu bir fotoğraf karesi olarak yerini alacak.

Sadece okuma -yazma olarak değil, tiyatrodada da kendimizi gösterebiliyoruz. Yapılan ",Mezuniyet Töreninde ve 3 Aralık Dünya Engelliler Farkındalık Günü'nde, el sanatları öğretmenimizin destekleriyle hazırlanan tiyatrodada Yunus, arkadaşlarıyla birlikte sahne alarak bizlere eğlenceli "işte o an" dedirtecek türden güzel anlar yaşattı. Mezuniyet töreninde, baba ve oğul arasında yaşanan tatlı sürtüşmelerdeki oğlu canlandırırken; 3 Aralık Dünya Engelliler Farkındalık Günü'nde ise ;"komşusuna hasta ziyaretine giden bir dedeyi canlandırdı. Öğrencilerimizin gözlerinin içinin coşkuyla güldüğü o anlar, bize öğretmenlik mesleğinin ne kadar da kutsal bir meslek olduğunu defalarca hatırlatıyordu. Öğrencilerimizi sahnede gördüğümüz o anlar , "işte o an" dedirtecek türden duyguları yaşıtıyordu bizlere.

Resim yeteneğimizle de bu karelerin zirvesine çıkarak öğrenme isteğimizi daha da perçinleştirdik. Görsel Sanatlar öğretmenimizin de göstermiş olduğu özverili çalışmalarıyla ilimizde yapılan "Öğretmenler Günü'yle" ilgili resim yarışmasında okulumuz öğrencileri "ilk üçe" girerek bize unutulmayacak dakikalar yaşattı. Yunus, bu yapılan resim yarışmasında "il birincisi" olarak bizleri gururlandırdı. Ödüllerini almadan önce; sahne arkasındaki o tatlı heyecanlarına, kaygılarına, mutluluklarına ortak olmak bizler için paha biçilemez. "Öğretmenim, ne zaman sahneye çıkacağız, ödülü bize kim verecek, sahnede ne konuşacağız, nasıl çıkacağız o kadar kişinin önüne?" türden sorular kulağa hoş gelen baharın müjdecisi olan kuşlar gibiydi. Yunus, çok istediği tablete resim yarışmasında "birinci" olarak ulaştı. Spor dalında da kendimizi gösterdik. Denizli'de yapılan Pamukkale Üniversitesi Özel Olimpiyat Oyunları'na Yunus' da katıldı. "ATLETİZM" Kategorisinde yarışan "Yunus, 100 metrede ikinci olarak bir başarıya daha imza attı.

Azimli çalışmaları sayesinde kendi hayatında bir ilke imza atarak "işte o an" dedirtecek türden bir an, yaşadı. Evet, belki katıldığımız etkinlikleri "kompozisyonu, resmi, şiiri, öyküyü, tiyatroyu..." kısa sürede hazırlamada güçlük çektik; ama ilmek ilmek işlenen emekler, sonunda görülmeye değer, "işte o an" dedirtecek türden kareler yaşattı bizlere. Okul olarak öğrencilerimizi; performans düzeyleri, öncelikli gereksinimleri, ilgi alanları, yetenekleri doğrultusunda yapılan yarışmalara yönlendirerek özverili çalışmalarımızla onları bağımsız olarak; "kimseden yardım almadan başarılar elde etmesi, hayatta daha güçlü olması, kendi kendine yetebilmesi. "yönünde hayata hazırlamaya çalışıyoruz. Büyük bir fedakârlık göstererek öğrencilerimizin ilgileri, yetenekleri doğrultusunda; gerekli yönlendirmeleri, güdülemeleri, pekiştirmeleri, gerektiğinde öğrencinin özel durumuna göre" sözel yardım, fiziksel yardım, model olma" gibi öğrencilerimizin basamakları daha kolay çıkabilmesi amacıyla cesaretlendiriyoruz. Öğrencilerimizin kendi emekleriyle bağımsız olarak bir şeyler başarabilmenin duygusunu sahnelere de taşıyarak hayatlarında onlara unutulmayacak anları yaşatmaya çalışıyoruz.

Artvin Valiliğimizin öncülüğünde Artvin Milli Eğitim Müdürlüğü koordinasyonunda hazırlanan "ENGELSİZ BİR DÜNYA İÇİN SES VER" Projesi kapsamında diğer okul öğrencileriyle birlikte okulumuz öğrencilerinden; Yunus, Ümit, Fatmagül, Okan, Gamze, Mehmet, Sabit ve Göksel'e de fırsat tanıyarak onlara hayatlarında unutamayacakları mutlu anları yaşatmaya çalıştık. Okulumuzun o dönemdeki müzik öğretmeni ve Artvin Milli Eğitim Müdürlüğü Müzik öğretmenlerimiz rehberliğinde öğrencilerle özverili çalışarak Artvin yöresine ait "Getma" ve "Yama' dan" adlı türkülerin Artvin 'de klip çekimleri yapıldı. Klip çekimleri esnasında öğrencilerimizin kendilerine has üslupları, samimi söylemleri, çekimlerde renkli dakikalar yaşatarak yüzlerde mutlu bir tebessüm bıraktı. Kamuoyunda büyük bir ses getiren kliplerimiz "PROJEM TÜRKİYE YARIŞMASI' nda" ödül aldı.

1102 proje arasında Kültürel dalda Başarı Ödülüne layık görüldü. Ödülümüzü İçişleri Bakanımızın elinden alarak bir ilke imza attık ve son olarak Yunus, yapılan E KPSS' ye girerek sınavdan 75 puan almıştır. Yunus, gönülden isteyince neler yapılabileceğini kendine ve bizlere göstermiş oldu.

Yolumuz uzun... Kocaman yüreklere büyük sevinçler yaşatmak, gözlerinin coşkuyla güldüğü o anlara ortak olmak için; cesaretle, sabırla, koşulsuz sevgiyle, büyük bir azimle ve en önemlisi kalpten gelen büyük bir inançla çalışıldığı takdirde; başarının kaçınılmaz olacağını, herkesin kolay kolay elde edemeyeceği başarıları elde edeceğini ve bu başarıların sahnelere de taşınarak; "işte o an" dedirtecek türden karelere şahit olunacağını, bazen de o karelerin zirvesini yaşayarak; o anların adeta ölümsüzleştirilebileceğinin mümkünlüğünü gösterecektir. Böylece yıllar geçse bile üstünden unutulmayacak o anlar; sende, öğretmenlerinde ve bu sevince şahit olan herkeste tatlı bir tebessüm, mutlu bir fotoğraf karesi olarak yerini alacaktır...

👤 Hatice ÖZEMRE

Özel Eğitim Uygulama Okullarının Önemi Özel Eğitim Uygulama Okulunda Görev Yapan Eğitimci Güncesi

Özel eğitim, bireyin gelişiminde uzman tarafından yapılan değerlendirme sonucu yaşlılarından belirgin düzeyde farklılık olduğu tespit edildiğinde, bireyin özel gelişim ve öğrenme ihtiyacına yönelik hazırlanan eğitim programıdır.

Özel gereksinimli bireyler, toplumun ayrılmaz bir parçasıdır ve tüm bireylerin eşit haklara sahip olduğu bir toplumda yaşama hakkına sahiptirler. Bu nedenle topluma kazandırılmaları çok önemlidir. Bu bireylerin sosyal hayata entegre olması, toplumdaki bireylerin işbirliğiyle sağlanacaktır. Bulunduğu dezavantajlı ortamdan dolayı özel gereksinimli bir bireyin gelişimsel süreçte ihtiyaçları doğrultusunda uygun eğitimi alamamış olması, topluma kazandırılması ve bağımsız olarak hayatlarını sürdürebilecek becerileri edinmesi oldukça zordur. Bu sebeple özel eğitim desteğinde, öncelikli olarak çocuğun var olan performans düzeyi değerlendirilerek özel gereksinimli bir bireyin öncelikli gereksinimi göz önünde bulundurulur hareket edilmesi gerekmektedir.

Ben, *Hatice ÖZEMRE* 19 Yıllık El Sanatları öğretmeni olarak 2012 yılında Artvin Özel Eğitim Uygulama Okulu'na kendi isteğimle atandım. Bu okulda, yeni göreve başlamış gibi 11 yıldır severek, isteyerek keyifle çalışmaktayım. İş ve Beceri Uygulamaları dersinde öğrencilerimizin ellerini, kollarını ve parmaklarını dikkatli ve doğru bir şekilde kullanmasını sağlayarak; ince motor becerilerine, kaba motor becerilerine, kas gelişimlerine, el -göz koordinasyonunu doğru bir şekilde kullanmasına olumlu yönde katkı sağlarken bağımsız olarak verilen bir etkinliği yapabilmelerine, çoklu zeka yönlerinin (sözel, matematiksel, görsel, müziksel, sosyal, bedensel, içsel ve doğa) desteklenmesine her yönden olumlu bir etki bıraktığını görmekteyiz. Aynı zamanda kendilerini mutlu olduğunu, sosyal becerilerinin ve özgüvenlerinin arttığını da bu ders sayesinde görmekteyiz.

Okulumuzda bulunan 1+1 ev formatında bakanlığımızca döşenmiş olan uygulama evinde yapılan eğitimler, öğrencilerimizi hayata her yönüyle hazırlamakta olup tek başına kaldıklarında kendilerini idare edebilecek seviyede beceriye sahip olmaları sağlanmaktadır.

Artvin Özel Eğitim Uygulama Okulu, I.Kademe, II. Kademe ve Çoruh Özel Eğitim Meslek Okulu olarak ;

- Dürüstlük ve şeffaflık temelinde yürütürüz.
- Her işimiz, önemlidir ihmal edilemez.
- Önyargısız, koşulsuz ve iyi niyetle yaparız.
- Sağlıklı bir çalışma ortamının önemine inanırız.
- Ben, değil; biz bilinciyle çalışırız, başarı hepimizindir anlayışıyla hareket ederiz.
- Öğrencilerimizi her yönüyle tanır, başarabileceklerine inanırız.
- Kurumumuzu her yönüyle tanır, eleştiri ve farklı görüşleri kurum kültürüne bir katkı olarak değerlendiririz.
- Çevreye karşı duyarlıyız.
- Zamanın değerine inanırız.
- Ailelerin eğitim sürecine katılımlarının gerekliliğine inanır; onların istek ve önerilerini önemseriz. Meslektaşlarımız ile birlikte bu çerçevede çalışmalarımızı yürütüyoruz.

ARTVİN'DE ÇOCUK OYUNLARI

NİHAN ARSLAN ERDEM (ARTVİN'DE ÇOCUK OYUNLARI (DERLEME, İNCELEME, TASNİF), YÜKSEK LİSANS TEZİ, ARTVİN-2019

BEŞ TAŞ

Oyuncular: Kız/Erkek

Oyuncu sayısı: 2 Yaş: 8 ve üzeri

Oyun Aracı (Malzeme): 5 adet küçük taş.

Oyun Araçlarının Düzenlenmesi: Oyuna başlayacak kişi 5 adet taşı düz bir alana yayar ve oyun başlar.

Oyun sahası (Mekân): Dış mekân

Oyun Zamanı ve Süresi: Özel bir mevsimi yoktur. Yarım saat kadar sürer.

Oyun Rolünün Dağıtılması: Sayışmaca veya kura ile kimin önce oynayacağı seçilir.

Oyun Formülleri / Terimleri: Oyunda taşlar teker teker havaya atılarak tutulur ve böylece beş taş tamamlanır. Sonrasındaki aşama ise baş ve işaret parmağının yere konması ve taşların aradan geçirilmesidir. Baş ve işaret parmağının yere konmasına "köprü" denir.

Oyun Kuralları: Oyun aşama aşamadır ve bu aşamalara uyulmak durumundadır. İlk aşamada taşlar birer, ikinci aşamada ikişer alınır. Üçüncü aşamada üçtaş ve sondaki tek taş, dördüncü aşamada da bir taş elde dört taş yeredir, bu dört taş toplanır. Köprü aşamasında da taş yukarı atıldıktan sonra düşene kadar diğer taşlar köprüden geçirilmelidir. Yerden taş alırken farklı sayıda taş alan, taşları düşüren olursa sıra diğer kişiye geçer. Aşamaları önce tamamlayan oyunun galibi olur.

Oyun Hareketi: Yakalama hareketi vardır.

Ceza ve Ödül: -

Oynanış Biçimi: Oyunda kura veya sayışmaca ile ilk oynayacak kişi seçildikten sonra oyuncu taşları düz bir alana yayar. Oyun 4 aşama ilerler. 6. Ve son aşama da taşları elinin tersiyle tutmaktır. İlk önce 1 taş havaya atar ve taşları avucunda saklaya saklaya bu turu tamamlar. İkinci aşamada yerdeki taşları ikişer ikişer toplar. Üçüncü aşamada önce üçtaş alır sonra yerde kalan bir taşı alır. Dördüncü aşamada ise taşı havaya attıktan sonra yerdeki tüm taşları toplar. Bu aşamalardan sonra tek eliyle köprü oluşturup bir taşı havaya atar ve yerdekileri teker teker köprüden geçirir. Bu sırada havadaki taş yere düşmemelidir.

Nihan ARSLAN ERDEM

Bu aşamaları geçen oyuncu taşların tamamını havaya atar ve elinin tersiyle tutar. Bunu önce başaran oyunu kazanmış sayılır ve oyun son bulur. Oyunda hata yapılması ve sıranın rakibe geçmesinin ardından yeniden sıra kendisine gelen oyuncu kaldığı aşamadan oyuna devam eder.

Oyun Kazanımları: Oyun bilhassa konsantrasyon becerisi gerektirmektedir. Hedefe odaklanma, hareket kabiliyeti, seri davranma, el-göz koordinasyonu ve kurallara uyma becerisi önemli kazanımlar arasındadır.

HOÇURAF

Oyuncular: Erkek

Oyuncu sayısı: 2 Yaş: 10 ve üzeri

Oyun Aracı (Malzeme): Tahta ve uzun sırık

Oyun Araçlarının Düzenlenmesi: Sırığın ucu sivriltilir. Tahtanın da ortası delinerek sırığa geçirilir. Sırık ise yere çakılır.

Oyun sahası (Mekân): Dış mekân

Oyun Zamanı ve Süresi: Oyun çoğunlukla bahar ve yaz mevsiminde oynanabilir. 1 saat kadar sürer.

Oyun Rolünün Dağıtılması: Oyuna katılan tüm oyuncular eş görevdedir.

Oyun Formülleri / Terimleri: Oyunda oyun formülü bulunmamaktadır.

Oyun Kuralları: Oyunda oyuncular yaptıkları tahtaya oturarak yana doğru sıçrayarak dönerler.

Oyun Hareketi: Zıplama hareketi bulunmaktadır.

Ceza ve Ödül: -

Oynanış Biçimi: Oyunda bir sırık alınır ucu sivriltilerek toprak alana çakılır. Bir tahtanın da ortası delinerek sırığa takılır. 2 oyuncu tahtaya karşılıklı oturur. Zıplayan ayaklarıyla yana doğru kayar bu şekilde başı dönene kadar oyun oynanır.

Oyun Kazanımları: Oyun atlama olması sebebiyle fiziksel becerileri destekler niteliktedir.

LİK (KALE)

Oyuncular: Erkek

Oyuncu sayısı: 4 ve üzeri

Yaş: 10 ve üzeri

Oyun Aracı (Malzeme): Tahta parçası ve çubuk

Oyun Araçlarının Düzenlenmesi: 30-40 cm'lik bir çubuk ve yassı bir tahta parçası bulunur.

Oyun sahası (Mekân): Dış mekân

Oyun Zamanı ve Süresi: Genellikle oyun bahar ve yaz mevsiminde oynanabilir. 1 saat kadar sürer.

Oyun Rolünün Dağıtılması: Oyunda ebe seçimi sırasında sayışmaca kullanılır.

Oyun Formülleri / Terimleri: Sopayla vurulan küçük tahta parçasına "kale" denir.

Oyun Kuralları: Oyunda oyunculardan biri ebe seçilir. Ebe arkadaşını, yerden çubuk aracılığıyla havalandırarak vurduğu tahta parçasını yere düşene kadar vurursa ebe o kişi olur. Vuramazsa tahta parçasını gidip bulup getirmelidir.

Oyun Hareketi: Atma, koşma hareketi bulunmaktadır.

Ceza ve Ödül: -

Oynanış Biçimi: Oyunda bir oyuncu ebe olarak belirlenir. Oyunculardan diğeri elindeki sopa ile yerde olan tahta parçasını havalandırarak vurmalıdır. Vurduktan sonra tahta parçası yere düşene kadar ebe olan kişi tahtayı havalandıran arkadaşına vurursa yeni ebe o kişi olur. Vuramaz ve tahta uzağa düşerse ebe gidip tahta parçasını bulup getirmelidir. Bu şekilde sırayla oyun oynanır.

Oyun Kazanımları: Oyunda atlama, koşma gibi fiziksel aktivitelerin yanı sıra hız, isabet gibi beceriler de gereklidir.

CÜZ

Oyuncular: Kız/erkek

Oyuncu sayısı: 2 Yaş: 8 ve üzeri

Oyun Aracı (Malzeme): Malzeme taş

Oyun Araçlarının Düzenlenmesi: -

Oyun sahası (Mekân): Açık alan

Oyun Zamanı ve Süresi: Genellikle bahar ayları tercih edilir. 30 dakika sürer

Oyun Rolünün Dağıtılması: Oyunda iki kişi karşılıklı oynar.

Oyun Formülleri / Terimleri: 3 taşın yatay, dikey ve çapraz olarak yan yana getirilmesine "cüz yapmak" denir.

Oyun Kuralları: Oyunda cüz yapan oyunu kazanmış olur.

Oyun Hareketi: Oyun taşların hareket ettirilmesine dayanır.

Ceza ve Ödül: -

Oynanış Biçimi: Oyunda oyuncular birbirlerininkinden ayırt edilebilen benzer 3 taş bulurlar. Yere bir kare yaparlar ve o kareyi de yeniden içeride dört küçük kare olacak şekilde bölerler. Sonrasında "yaş mı kuru mu" yaparak ilk oynayacak oyuncuyu seçerler. İlk oyuncu taşını bir noktaya koyar ve bu şekilde her iki oyuncu da taşlarını yerleştirir. Taşları koyarken karşılıklı olarak cüz yapmayı engelleyecek şekilde taşlarını dizerler. Taşlar dizildikten sonra sırayla hamleler yapılır ve taşlar hareket ettirilir. Bu hareketler bir 176 sonraki boş kesişme noktasına doğru olmalıdır. Taşlarını dikey, yatay ve çapraz sıralayan oyuncu "cüz yapmış" olur ve oyunu kazanır.

Oyun Kazanımları: Oyun dikkat, konsantrasyon alanlarını destekler.

EVÇİLİK

Oyuncular: Genellikle kızlar tarafından oynanır.

Oyuncu sayısı: Tek bir çocuk tarafından oynandığı gözleendiği gibi sayı sınırı olmaksızın oyuncu da yer alabilir.

Yaş: 5 ve üzeri

Oyun Aracı (Malzeme): Ev eşyaları, yapay çocuk ev eşyaları ve çevredeki her malzeme ile oynanabilir.

Oyun Araçlarının Düzenlenmesi: Hazırlık yoktur.

Oyun sahası (Mekân): Açık alan/Kapalı alan

Oyun Zamanı ve Süresi: Özel bir mevsimi yoktur. Genellikle dışarıda oynanacaksa ilkbahar, yaz ve sonbahar ayları tercih edilir. 1 saat üzeri sürer.

Oyun Rolünün Dağıtılması: Genellikle oyunda anne, baba, çocuk, komşu rolleri bulunur. Bunun yanı sıra oyun esnasında çeşitli meslek gruplarına yönelik rol dağıtımı da olur. Ailenin tam karşısında bir komşu aile de olur.

Oyun Formülleri / Terimleri: Yaşama dair her şey oyunun içerisinde yer alır.

Oyun Kuralları: Oyunun başında oyuncular üstlendiği rol her neyse o role uygun hareket eder. Kuralı belirleyen rollerdir.

Oyun Hareketi: Evcilikte yaşama dair her şeyin olması beraberinde günlük hayattaki tüm aktivite alanlarının da taklit yoluyla oyunun içerisinde yer almasını sağlar.

Ceza ve Ödül: -

Oynanış Biçimi: Kişiler evcilik oynamaya karar verdikten sonra oynayacakları oyunun içeriğine göre rol paylaşımı yapılır. Oyun süresince bu rol doğrultusunda hareket edilir. Genellikle anne, baba, çocuk rolleri olur. Oyunda çeşitli meslek grupları seçilir. Örneğin çocuklardan biri doktor rolünü alırsa o rol doğrultusunda taklitler gerçekleştirilir. Anne yemek yapar, baba işe gider çocuklar oyun oynar. Komşular olur misafirlğe gidilir. Günlük yaşam pek çok yönüyle oyunun içerisinde yer alır.

Oyun Kazanımları: Oyun, içerisinde tiyatral çok sayıda özellik barındırması sebebiyle çocuklarda taklit becerisini destekler. Sosyal yaşamın canlandırılması aynı zamanda kişinin gözlem kabiliyetini de besler. Oyun içerisinde alınan roller ve bu rollere uygun hareket eden çocuk açısından işbirliği içerisinde hareket edebilme, kendini ifade edebilme becerileri oldukça önemlidir. Diğer taraftan çocukların evcilik malzemelerini kendilerinin de hazırladığı gözlenmiştir. Örneğin evcilik için kullanacakları evi örtü vb. araçlarla kendileri yapmaktadır. Bu da doğrudan yaratıcılığı besler.

DOMİNO

Oyuncular: Kız/ erkek

Oyuncu sayısı: 6 kişi ve üzeri

Yaş: 8 yaş ve üzeri

Oyun Aracı (Malzeme): Top ve yassı taş veya kiremit

Oyun Araçlarının Düzenlenmesi: Oyun alanında bir araya gelen çocuklar 7 adet yassı taş veya kiremit bulur. En üste küçük bir taş konur.

Oyun sahası (Mekân): Dış mekân

Oyun Zamanı ve Süresi: Bahar ve yaz aylarında oynanır. 1 saat kadar sürer.

Oyun Rolünün Dağıtılması: Oyunda bazen sayışmaca ile bazen de kura ile takımlar oluşturulur. 2 eşit sayıda takım olur. Takımlardan biri ebe olur.

Oyun Formülleri / Terimleri: Oyunda üst üste dizilen taşları devirmek ve rakibe vurulmadan taşlardan yeniden kule yapmak amaçlanır. Kule yapan takımın oyuncusu "domino" diye bağırır. Oyunun adı da buradan gelmektedir. Kule yapmaya çalışan takımı demoralize etmek adına ebe takım "ortada kuyu var yandan geç" diyerek bağırır.

Oyun Kuralları: Oyunda iki takım bulunur. Takımlar eşit sayıda oyuncudan oluşmalıdır. Ebe olan takım kura veya sayışmaca ile seçilir. 7 adet yassı taş bulunmalıdır. Taşların en üstte olanı diğer taşlardan küçük olur. Taşlara atışlar 7-8 adım öteye çekilen bir çizgiden yapılır. Atış yapan takım oyuncuları taşları devirdikten sonra rakip takıma vurulmadan kuleyi yeniden yapmalıdır. 3 kez vurulan oyuncu oyundan çıkar. Kuleyi yapan "domino" diye bağırır. Domino yapılıncaya oyun biter. Yeni oyun başlar.

Oyun Hareketi: Oyunda koşma eylemi bulunmaktadır.

Ceza ve Ödül: Domino yapmaya çalışırken 3 kez vurulan oyuncu oyundan çıkar.

Oynanış Biçimi: Oyun oynayacak gruplar geniş bir alanda buluşur. Eğer kız erkek iki ayrı grupsa cinsiyete göre gruplar ayrılır. Ebinin kim olacağı seçilir. Grup sadece kız ise içlerinden iki lider yüz yüze 6-7 adım mesafeden bakacak şekilde adım ata ata birbirlerine attım battım diyerek yürürler. İlk kim ayağa basmışsa oyuncu seçme hakkı onda olur. Bu şekilde sırayla iki eşit takım oluşturulur. Bu seçme biçimine "attım battım yapmak" denir. Takımlar oluştuktan sonra ebe olanı seçmek için sayışmacanın yanı sıra çoğunlukla "yaş mı kuru mu" yapılır. Düz bir taşın bir yüzeyine tükürülür. Diğer taraf ise kuru olur. Takımlar yaş mı kuru mu seçerler ve havaya taş atılır. Hangi taraf gelmişse o tarafı seçen takım kazanmış sayılır ve atış yapar. Oyunda bu belirlemeden sora ebe takım, dizili olan 7 taşın arkasında; atış yapacak takım da taşların 7-8 adım ötesindeki çizgi çekilen alanda bulunur. Sırayla kuleyi devirmek için oyuncular teker teker atış yapar. Ebe takım, rakip taşları deviremesin diye "ortada kuyu var yandan geç" şeklinde tezahürat yapar. Taşların devrilmesi ile birlikte ebe takım paslaşarak rakibin taşları yeniden dizmesini önlemeye çalışır. 7 taşı 3 kez vurulmadan dizgen oyuncu "domino" diye bağırır. Vurulan ise oyundan çıkar. Tüm oyuncular taşları dizmeden vurulursa veya taşları domino diyerek dizmeyi başarırsa oyun biter. Yeni oyun başlar. Domino yapılırsa takım yeniden atış yapar. Domino yapamazlar ise atış hakkı diğer takıma geçer.

Oyun Kazanımları: Oyun takım çalışması yapma, işbirlikli çalışma, hedefe odaklanma becerilerinin yanı sıra, koşma, atlama gibi hareketler barındırması sebebiyle fiziksel gelişim alanlarını destekler.

İslam ÖZKAN

EĞİTİME ADANMIŞ BİR ÖMÜR

İSLAM ÖZKAN

Bize kendinizi tanıtır mısınız?

Artvinliyim. İlk, orta ve lise öğrenimimi Artvin'de tamamladım. Daha sonra Kars Dede Korkut Eğitim Enstitüsüne kayıt oldum. İki yıllık eğitimimden sonra mezun oldum ve ilk görev yerim olan Samsun Vezirköprü'ye atandım. Evli ve üç çocuk babasıyım.

Öğretmenlik mesleğine başladığınız ilk yıllar hakkında bizimle neler paylaşmak istersiniz?

İlk görev yerim Samsun'un Vezirköprü ilçesiydi. Vezirköprü ilçesine bağlı bir dağ köyüne bir arkadaşımınla beraber atandım. Bu yer ilçe merkezine uzak ve mahrumiyet sayılabilecek bir görev yeri idi. Çalışma koşulları çok zordu. Okula ulaşımı sağlamak için yolun belli bir kısmını yürüyor belli bir kısmını da traktörle gidiyorduk. Okulu ilk gördüğümüzde arkadaşımınla beraber birbirimize bakakaldığımızı hatırlıyorum. Çünkü okulun sadece binası vardı. İçerisinde ne bir masa ne bir sıra ne de öğrencilere ders anlatabileceğimiz materyal hiçbir şey bulunmuyordu. Bomboş bir okul bizi karşılamıştı. O geceyi muhtarın evinde geçirdikten sonra, arkadaşımınla bu durumun böyle olmayacağını, İl Milli Eğitim Milli Eğitim Müdürlüğüne gidip, bu durumu anlatıp bu işin burada bu şartlarla yapılmayacağını ve bize yardım edilmesini anlatmamız gerektiğini söyledim. Ertesi gün İl Milli Eğitim Milli Eğitim Müdürlüğüne gidip durumdan bahsettik. İl Milli Eğitim Müdürlüğü de bizi Samsunun Kavak İlçesi Yeni Toptepe Köyü ilkokuluna görevlendirdi. Burada da durum pek farklı değildi. Okul binası döküntü halindeydi. Okul, Ladik istasyonunun hemen kenarında bulunduğu için her tren geçtiğinde sınıf sallanmaya başlıyordu. Elimizden geldiğince kendi çabalarımızla okulun onarımını yaptık ve 2 yıla yakın burada öğretmenlik yaptım.

Artvin'de mesleki hayatınız nasıl başladı Artvin'de neler yaşadınız?

Kavak ilçesindeki görev sürem bittikten sonra Artvin İli Borçka ilçesine bağlı Düzköy'e atandım. Buradaki okulun da fiziki şartları çok kötü durumdaydı. Belli bir süre bu okulda eğitim verdikten sonra gerekli yerlerle irtibata geçerek yeni bir okul yapılması yönünde talebimiz oldu. Talebimiz olumlu karşılanınca köyün merkezinden, Köy Kalkındırma Kooperatifi aracılığıyla okul arsası için bir yer satın aldık. Okul yeri için arsanın alınışından okulun inşa edilmesine kadar geçen her sürecinde maddi manevi olarak çok emek verdim. Ustalarla birlikte kum taşımaktan tutun da tuğla örmeye kadar olan tüm süreçte çok emek verdim. Düzköy'deki geçirdiğim görev yıllarıma, meslek hayatımdaki en çok zorlandığım yıllarım diyebilirim. Fakat o zorlukların da güzellik olduğunu insan bu yaşlarında anlıyormuş.

Borçka'daki görev sürem dolduktan sonra 1990 yılında Artvin Merkez Halk Eğitim Müdürlüğü'ne Müdür Yardımcısı olarak atandım. Burada 2 yıl çalıştıktan sonra Artvin Rehberlik ve Araştırma Merkezine görevlendirildim. Burada da 2 yıl kurucu müdürlük yaptım. Daha sonra Çoruh İlkokulu ve Mehmetçik İlkokulu Müdürlüğü görevlerimde de yine okulların eksiklerinin tamamlanması, yenilenmesi inşaatlarının yapımında çok çabalarımız oldu. 1999 yılında geçirdiğim rahatsızlıktan sonra, Eğitim Araçları Müdürlüğü ve 7 Mart İlköğretim Okulunda çalıştıktan sonra buradan da 2003 yılında emekli oldum.

Artvin Rehberli ve Araştırma Merkezindeki görev yıllarınızdan bize bahseder misiniz?

Artvin Rehberlik Araştırma Merkezi'ni bir merdivenin arasında boş ve küçük bir odada kurduk. O zaman Gazi İlköğretim okulunun yanında Halk Eğitim Merkezi'nin binası vardı onun içinde bir merdivenin yanında arada boş bir odada kuruldu bu merkez. Tabii daha önce böyle bir merkez hakkında pek bir bilgimiz yoktu. Bunu kurduktan sonra ne yapacağımız hakkında fazlasıyla bilgiye ihtiyacımız vardı. Çok çaba sarf etmek gerekiyordu burayı işlevsel bir hale getirmek için. O sıralar Trabzon'da rehberlik ve araştırma merkezi vardı. Talebim doğrultusunda bu merkeze gidip bir iki hafta gözlem yapmak istedim. Sonra Trabzon'un yolunu tuttuk. Genel işleyiş hakkında hem gözlem yaptım hem de işi öğrenmeye gayret ettim. Trabzon'dan döndükten sonra bizleri Aksaray'a rehberlik araştırma merkezleri hakkında bir eğitime gönderdiler. Eğitim çok detaylı olmasa da hem Trabzon'dan hem de Aksaray'dan edindiğim bilgiler ışığında merkezi daha işlevsel hale getirmiştik. Personel konusunda sıkıntılarımız vardı. Gelen pek uzun kalmaz giderdi o yüzden her gelene sıfırdan her şeyi öğretmek zorunda kalıyorduk. O zamanlar şimdiki İl Milli Eğitim Müdürü Fahri ACAR benim öğretmenlerimden biri olarak yeni atanmıştı rehberlik araştırma merkezine. Fahri bey o zaman genç, dinamik ve hevesli bir öğretmendi. Her şeyi çabucak öğrenip uygulardı. Onun gelmesi ile de daha sistemli bir çalışma profili oluşmuştu merkezimizde. Birlikte belirli bir süre heyecanla ve uyum içinde çalıştık.

Sizlerden bayrağı devralan yeni öğretmenlerimize vereceğiniz bir mesajınız veya tavsiyeniz var mı?

Öğretmenlik vicdan ve sabır isteyen bir meslektir. Ben her görev yaptığım okulda ve görev yaptığım mevkide kendime şunu derdim. Eğer ben işimi iyi ve doğru yapmazsam benden daha iyi yapacak biri her zaman gelebilir derdim. O yüzden olduğum yerde o kişi yerine ben varsam en iyisini yapmam gerektiği için buradayım diye düşünürdüm. Her yaptığın işte böyle düşünmelisin ki işini hakkıyla yapmış olasın. O yüzden tüm meslektaşlarıma işlerine bu gözle ve bu hassasiyetle bakmasını tavsiye edebilirim.

KAYNAKÇA

- Dinç, H. (1993). Çocuk Oyun İşlevi ve Öğeleri. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Dilgem (2001). " Fonksiyonel oyun çocuklara nasıl fayda sağlar" Erişim tarihi (17.11.2023) <https://www.dilgem.com.tr/makaleler/2021/05/16/fonksiyonel-oyun-cocuklara-nasil-fayda-saglar/>
- Doğa dergisi (2019). "Oyun evreleri" (Erişim tarihi (17.11.2023) <https://www.dogadergisi.com/oyun-evreleri/>
- Durualp, E. Ve Aral, N. (2014) . Oyunun gelişimi ve türleri. Her yönüyle okul öncesi eğitim 3. (Ed: A.B. Aksoy), (s. 231-254). Ankara: Hedef CS Basın Yayın.
- İzmir Özel Türk koleji " Çocuk ve oyun" (Erişim tarihi 17.11.2023) https://www.ozelturkkoleji.com/Adminitk1950/Content/Photos/Yayinlar/25022019172105-cocuk-ve-oyun-aralik-makale_4.pdf
- Özel Nuhun Gemisi (2016). "Çocuklarda Sembolik Oyun Gelişimi" (Erişim Tarihi 17.11.2023) <https://www.nuhunmerkezi.com/cocuklarda-sembolik-oyun-gelisimi/>
- Teber, Mehmet. Çocuk merkezli oyun terapisinin çocuklarda görülen davranış sorunlarının çözümüne etkisi. 2015. Master's Thesis. Hasan Kalyoncu Üniversitesi.
- Kurşun, Zehra. Otizm ve Oyun Terapisi. Journal of Sustainable Education Studies, 2022, 3.1: 36-48.
- Öğretir, Ayşe Dilek. 2008 Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı:22, s.94-100
- Aygölü, F. ve Özden, M.S. (2015). Klinik psikolojide bebek, çocuk ve ergen vakalarda ilk görüşmeler. Ankara. Nobel.
- Axline, V. (1989). Play therapy. New York. Churchill Livingstone.
- Kılıç, Ş. (2016). Oyun terapisi. H. G. Ogelman, (Ed.), Yaşamın ilk yıllarında oyun: oyuna çok yönlü bakış (s. 396-417) içinde. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Kılıçarşlan, F. (2010). Çocuk ve aile sorunlarının terapi ile tedavisi. Ankara: Nobel Yayınları.

KAYNAKÇA

- Serter Öztürk, Gülden. Yapılandırılmış Oyun Terapisine Dayalı Geliştirilen Psiko- Eğitim Programının Boşanmış Aile Çocuklarının Depresyon ve Uyum Düzeyleri Üzerine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, 2018.
- AKAY, Ö. G. R. (2022). OYUN TERAPİSİNİN TEMELLERİ. Oyun Terapisi (Teori Teknik ve Kültüre Has Vaka Örnekleri), 9.
- Türe, E. ve Barut, Y. (2020). Türkiye’de yapılan oyun terapisi çalışmalarının incelenmesi. Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi, 4(8), 127-138.
- Kiye, S. ve Yalçın, İ. (2021). Oyun terapisi ve oyun terapisinin gruplarda kullanımı. Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, (51), 287-303.
- Genç, M. ve Tolan, Ç. (2021). Okul öncesi dönemde sık görülen psikolojik ve gelişimsel bozukluklarda oyun terapisi uygulamaları, Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 13(2), 207-231.
- Hiwel, (2023) “Oyun Terapisi Nedir? Oyun Terapisi Ekolleri ve Faydaları” (Erişim Tarihi:17.11.2023)
- <https://www.hiwellapp.com/blog/oyun-terapisi>
- Antalya Terapi Merkezi (2023) “Oyun Terapisinin Faydaları Nelerdir?” (Erişim Tarihi:17.11.2023)
- <https://www.antalyaterapimerkezi.com/oyun-terapisinin-faydaları-nelerdir/>
- Simurg Psikoloji (2019) “Oyun, Oyun Terapisi ve Faydaları” (Erişim Tarihi: 18.11.2023)
- <https://www.simurgpsikoloji.org/blog/oyun-oyun-terapisi-ve-faydaları>
- Taşkın Kuşçu, M. (2023). Sınıf öğretmenlerinin özel öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin eğitimine yönelik görüş ve deneyimlerinin incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Trabzon Üniversitesi Yüksek Lisans Enstitüsü.
- Melekoğlu, M. A. (2017). Özel Öğrenme Güçlüğü ve Özel Yetenek. Macid Ayhan Melekoğlu ve Uğur Sak (Ed.), Özel Öğrenme Güçlüğü’nün Nedenleri ve Özellikleri içinde (s. 24-52). Pegem Akademi.

KAYNAKÇA

- Hastings, R. P., & Oakford, S. (2003). Student teachers' attitudes towards the inclusion of children with special needs. *Educational psychology*, 23(1), 87-94.
- Mahoney, G., & Wheeden, C. A. (1999). The effect of teacher style on interactive engagement of preschool-aged children with special learning needs. *Early Childhood Research Quarterly*, 14(1), 51-68.
- Shari, M., & Vranda, M. N. (2015). Knowledge of primary school teachers in identifying children with learning disabilities. *Disability, CBR & Inclusive Development*, 26(3), 68-76.
- Greenfield, R. A., Mackey, M., & Nelson, G. (2016). Pre-service teachers' perceptions of students with learning disabilities: Using mixed methods to examine effectiveness of special education coursework. *The Qualitative Report*, 21(2), 330.
- Pierangelo, R., & Giuliani, G. (2008). *Teaching students with learning disabilities: A step-by-step guide for educators*. Corwin Press.
- <https://madalyonklinik.com/gundem/ozel-egitim/>
- NİHAN ARSLAN ERDEM (ARTVİN'DE ÇOCUK OYUNLARI (DERLEME, İNCELEME, TASNİF), YÜKSEK LİSANS TEZİ, ARTVİN-2019

NOTLAR

Artvin Ram

ArtvinRam

artvinram

